

**LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ
İPTAL SEBEBİ OLARAK
“KANUNA AYKIRILIK”**

AYÇA EMİNE DURSUN GÜNEY

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İzmir Ekonomi Üniversitesi

İzmir

2023

**LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ
İPTAL SEBEBİ OLARAK
“KANUNA AYKIRILIK”**

AYÇA EMİNE DURSUN GÜNEY

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. SEVİLAY UZUNALLI

İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Özel Hukuk Anabilim Dalı'na
Yüksek Lisans tezi
olarak sunulmuştur.

İzmir
2023

ETİK BEYAN

Bu tezin tek yazarı olduğumu ve tezin planlanmasından savunulmasına kadar her aşamasında akademik kurallara ve etik davranışlara uygun olarak çalışmamı yürüttüğümü beyan ederim. Çalışmama özgü olmayan tüm fikir, bilgi ve bulgulara etik davranış kurallarının gerektirdiği şekilde atıf yaptığımı ve atıf yapılmayan her ifadenin bana ait olduğunu teyit ederim.

Ayça Emine DURSUN GÜNEY

ÖZET

LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ İPTAL SEBEBİ OLARAK “KANUNA AYKIRILIK”

Dursun Güney, Ayça Emine

Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sevilay UZUNALLI

Nisan, 2023

Limited şirket; kuruluş kolaylığı, ortakların sorumluluğunun nispeten sınırlı oluşu ve şirket yapısının sadeliği ile rağbet görmekte ve en çok tercih edilen sermaye şirketi olarak karşımıza çıkmaktadır. Anonim şirketlere kıyasla daha küçük çaplı olan limited şirketlerin karar ve irade organı olan, şirketin faaliyetleri ve geleceğine ilişkin önemli kararların alındığı genel kurulların kararları; uygulamada meydana gelişleri ve geçerlilikleri bakımından tartışmalara konu olmaktadır. Bu çalışmada; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda atıf yapılan anonim şirket hükümleri, içtihatlar ve doktrin görüşlerinden faydalanılarak limited şirket genel kurul kararlarının iptalinde “kanuna aykırılık” kavramı ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Limited Ortaklık, Genel Kurul, İptal, Kanuna Aykırılık.

ABSTRACT

"VIOLATION OF LAW" AS A GROUND FOR CANCELLATION OF LIMITED LIABILITY COMPANY GENERAL ASSEMBLY RESOLUTIONS

Dursun Güney, Ayça Emine

Master's Program in Private Law

Advisor: Prof. Dr. Sevilay UZUNALLI

April, 2023

The limited liability company is a popular form of capital company due to its ease of formation, relatively limited liability of shareholders, and simplicity of corporate structure. The decisions taken by the general assemblies, which are the decision-making and will organs of limited companies and where important decisions about the company's activities and future are made, are subject to debate in terms of their validity and implementation. In this study, the concept of "violation of law" and its consequences in the cancellation of limited liability company general assembly decisions were examined, using the provisions of the Turkish Commercial Code numbered 6102, jurisprudence, and doctrinal views.

Keywords: Limited Liability Company, General Assembly, Cancellation, Violation of the Law

Kıymetli ailem ve eşime İthafen,

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans süresince yaşadığım zorluklarda desteklerini ve katkılarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli ailem; annem Fatma Dursun, babam Taner Dursun ve sevgili eşim Rıdvan Güney'e inancımı ve kararlılığımı asla kaybetmemi sağladıkları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Araştırma boyunca yardımlarını ve bilgilerini esirgemediği için tez danışmanım sayın Prof. Dr. Sevilay Uzunallı'ya en içten dileklerimi sunmak isterim.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET.....	İV
ABSTRACT.....	V
TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	VIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2: LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ VE HÜKÜMSÜZLÜK HALLERİ	2
2.1.Limited Şirket Genel Kurulunun İşlevi Hakkında Genel Bilgiler	2
2.2. Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği	2
2.3.Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri	4
2.3.1.Ön Açıklamalar	4
2.3.2. Yokluk.....	5
2.3.2.1. Yokluk Halleri	6
2.3.2.2 Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi	9
2.3.3. Butlan.....	10
2.3.3.1. Butlan Sebepleri.....	11
2.3.3.1.1. Genel Olarak.....	11
2.3.3.1.2. Ahlaka Aykırılık.....	12
2.3.3.1.3. İmkansızlık	13
2.3.3.1.4. Kamu Düzenine Aykırılık	13
2.3.3.1.5. Kişilik Haklarına Aykırılık	14
2.3.3.2. Butlanın İstisnailiği/İkincilliği İlkesi	14
2.3.3.3. Butlanın İleri Sürülmesi	15
2.3.3.4. Butlanın İleri Sürülmesinin Dürüstlük Kuralına Aykırılığı	18
2.3.4. İptal Edilebilirlik.....	19
2.3.4.1. Genel Olarak.....	19
2.3.4.2. İptal Sebepleri	20
2.3.4.2.1. Esas Sözleşmeye Aykırılık	20
2.3.4.2.2. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	21
2.3.4.3. Karar ile Aykırılık Arasındaki İlliyet Bağı.....	22

BÖLÜM 3: İPTAL SEBEBİ OLARAK LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ KANUNA AYKIRILIĞI.....	24
3.1. “Kanuna Aykırılık” Kavramının Anlamı	24
3.2. Genel Kurul Kararının Butlanına ve İptaline Neden Olan Kanuna Aykırılık Hallerinin Ayrımı	25
3.2.1. Ön Açıklamalar	25
3.2.2. Emredici Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	26
3.2.2.1. Şirket Ortağının Genel Kurula Katılma Hakkının Sınırlandırılması	28
3.2.2.2. Oy Hakkından Yoksun Ortağın Şirket Genel Kuruluna Katılması ...	29
3.2.2.3. Limited Şirket Ortağının Bilgi Alma İnceleme ve Denetleme Haklarının Sınırlandırılması.....	31
3.2.2.4. Şirketin Temel Yapısına veya Sermayenin Korunmasına İlişkin Hükümlere Aykırılık	32
3.2.3. Yedek Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	33
3.2.4. Toplantı ve Karar Yetersayılarına Aykırılık Hallerinin İptal Edilebilirlik Bakımından Değerlendirilmesi	34
3.2.5. Düzenleyici Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	36
3.2.6. Eşit İşlem İlkesine Aykırılık.....	37
BÖLÜM 4: KANUNA AYKIRI GENEL KURUL KARARININ İPTALİ VE İPTALİN GENEL OLARAK HUKUKİ SONUÇLARI.....	41
4.1. İptal Davası Açabilecekler	41
4.1.1 Limited Şirket Ortakları	41
4.1.1.1. Genel Kurul Toplantısına Katılan Ortakların Dava Açabilme Koşulları.....	43
4.1.1.2. Ortakların Karara Olumsuz Oy Verme ve Muhalefet Şerhi Düşme Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açabilme Hakları	45
4.1.2. Müdürler	46
4.2. İptal Davasında Davalı	46
4.3. İptal Davası Açma Süresi.....	47
4.4. Yetkili ve Görevli Mahkeme	47
4.5. Teminat.....	48
4.6. İptal Davasının İlanı	48
4.7. Kararın Yürütülmesinin Geri Bırakılması	49
4.8. Davaların Birleştirilerek Görülmesi Mecburiyeti.....	50

4.9.1. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükümün Etkisi	50
4.9.1.1. İptal Hükümünün Ortaklar ve Organlar Bakımından Etkisi	50
4.9.1.2. İptal Hükümünün Geçmişe Etkili Oluşu.....	51
4.9.2. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükümün Etkisi.....	51
4.9.3. İptal Kararının Ticaret Siciline Tescili ve İlanı.....	52
4.9.4. Kötü Niyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu.....	52
BÖLÜM 5: SONUÇ.....	53
KAYNAKÇA.....	54

KISALTMALAR LİSTESİ

Anayasa	: 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
Batider	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
E.	: Esas Numarası
eBK	: 818 Sayılı Borçlar Kanunu
eTTK	: 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
H.D.	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
K.	: Karar Numarası
N.	: Paragraf Numarası
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa Sayısı
SPK	: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TD	: Ticaret Dairesi
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
v.d.	: Ve devamı

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Limited şirketlerde; kanunda düzenlenen şekilde toplanan ve belirli bir hukuki sonucu gerçekleştirmeye yönelik kararlar alan genel kurulun almış olduğu kararların, ortaklık ilişkileri üzerinde etkilerini gösterebilmeleri, hukuka uygun olmalarına bağlıdır. Aksi halde, genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü gündeme gelecek olup; genel kurulun toplantıya çağrılmasından alınan kararın tesciline kadar geçen süreçte yapılan işlemlere göre genel kurul toplantılarında alınan kararların, hükümsüzlük hallerinden hangisine tabi olacağı belirlenecektir. Hukukumuzda limited ortaklık genel kurul kararlarının yokluğu hakkında özel bir düzenleme bulunmamakla birlikte butlan ve iptal edilebilirlik yaptırımları bakımından TTK 622 ile anonim ortaklık hükümlerinin kıyas yoluyla limited ortaklıklar için de uygulanacağı düzenlenmiştir. Böylece hükümsüzlük hallerinin sebepleri ve ileri sürülebilme koşullarının düzenlediği TTK 445-451 hükümleri limited ortaklıklar için kıyas yoluyla uygulama alanı bulmaktadır. Bunun yanında genel hüküm olan TBK 27’de butlan sebepleri düzenlenmiştir. Bu hükümlerin “kanuna aykırılık” hallerinde uygulanması bakımından gerek doktrin gerek Yargıtay içtihatlarında butlan ve iptal edilebilirlik halleri arasında net bir sınır çizilememiş olup, halen tartışmalı oluşu çalışmanın konusunun belirlenmesinde etkili olmuştur.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmamızın kapsamının anlatıldığı giriş bölümünden sonra ilk bölümde öncelikle limited şirket genel kurul kararlarının hukuki niteliğine değinilmiştir. Devamında hükümsüzlük hallerinden yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik halleri ve bu hükümsüzlük hallerinin ileri sürülmesi koşullarına genel anlamıyla değinilmiştir. İkinci bölümde kanuna aykırılık kavramı açıklandıktan sonra genel kurul kararlarının butlanına ve iptaline neden olan kanuna aykırılık hallerinin ayrımı, limited şirketler özelinde örnekler eşliğinde karşılaştırılarak incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise kanuna aykırı genel kurul kararlarının iptali davasının özellikleri ve iptalin hukuki sonuçları üzerinde durulmuştur. Son olarak sonuç bölümünde kanuna aykırı bir genel kurul kararının butlan ya da iptal edilebilirlik yaptırımlarından hangisine tabi olacağı hususundaki nihai kanaatimize yer verilmiştir.

BÖLÜM 2: LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ VE HÜKÜMSÜZLÜK HALLERİ

2.1.Limited Şirket Genel Kurulunun İşlevi Hakkında Genel Bilgiler

Tüzel kişiliği haiz limited şirketlerin zorunlu organlarından biri olan “Genel Kurul”; şirket ortaklarından oluşur ve en geniş yetkiye sahip organdır.¹ Kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülen hallerde karar alma yetkisine sahip olan genel kurul, yapısı itibari ile sürekli görev yapan bir organ olmayıp, bir diğer zorunlu organ olan müdür veya müdürler kurulunun aksine daimi bir organ değildir ve olağanüstü genel kurul toplantıları haricinde limited şirket genel kurulunun yılda bir kez toplanması kanunen yeterli kabul edilmektedir.²

Genel kurulun limited şirketi temsil yetkisi bulunmamakla birlikte, genel kurul tarafından alınmış kararlarının uygulanması müdür/müdürler kurulu tarafından yerine getirilir.³ Bu sebeple limited şirket genel kurulu, yetkileri iç ilişkide geçerli olan bir karar organıdır. Genel kurul kararlarının, limited şirketin gerçek veya tüzel kişiler ile gerçekleştirdiği dış ilişkide de hukuken doğrudan bir etki gösterebilmesi için, bu hususun kanunla ya da esas sözleşme ile düzenlenmesi gerekir.⁴

2.2. Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği

Genel Kurul kararı; limited şirket ortakları ve/veya temsilcileri tarafından kullanılan oylarla oluşan; genel olarak iç ilişkide ve bazı hallerde dış ilişkide limited şirket adına hukuki sonuçlar doğuran ortaklık irade beyanıdır.⁵ Limited şirket ortaklarının genel

¹ Poroy, R., Tekinalp Ü. ve Çamoğlu, E., (2019), *Ortaklıklar Hukuku II.* 14.Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, N.1711

² Altaş, S. (2017), *Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketler.* 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.85

³ Karauz, A. K., (2013), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Butlanı*, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 10 (2), s.80, Jurix [Çevrimiçi]. Erişim adresi: www.jurix.com (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

⁴ Moroğlu, E., (2017), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, 8. Baskı. İstanbul: On iki levha Yayıncılık, s.10; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), *Anonim Ortaklıklar Hukuku*, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, s.218.

⁵ Moroğlu, E., (2017), s.7.

kurulda kullandıkları oylar irade beyanı niteliğindedir.⁶ Kararın genel kurulda bulunmayan ya da olumsuz oy kullanan ortakların iradesinin aksi yönde olması, tüzel kişinin iradesinin varlığına engel olmayacağı gibi, olumlu veya olumsuz kararın ortaya çıkması için iradelerini beyan eden ortaklardan bağımsız olarak ortaklık tüzel kişiliğinin iradesi şeklinde bir “karar” meydana gelmektedir.⁷ Bu sebeple ortakların her biri aynı görüşte olmak zorunda olmayıp, oy çoğunluğunun aynı sonuçta birleşmesi önemli olan husustur.⁸

Kanunda düzenlenen şekilde toplanan ve belirli bir hukuki sonucu gerçekleştirmeye yönelik kararlar alan genel kurul; limited şirket tüzel kişiliğinin iradesini dış dünyaya açıklar. Bu nedenle genel kurul kararı, bir hukuki işlemdir.⁹ Genel kurul kararlarının hukuki işlem niteliğine haiz olduğu Türk hukukunda baskın görüş olarak kabul edilmekle birlikte genel kurul kararının ne tür bir hukuki işlem olduğu öğretide tartışmalıdır. Hukuki işlemler, işleme katılan taraf sayısına göre tek taraflı hukuki işlemler ve çok taraflı hukuki işlemler olarak ikiye ayrılmaktadır. Tek bir kişinin iradesini beyan etmesi hukuki işlemin sonuç doğurması için yeterli olan işlemler tek taraflı hukuki işlemleri oluşturur.¹⁰ Bir hukuki işlemin hüküm ve sonuçlarını doğurması birden fazla kişinin iradelerini açıklamaları ile gerçekleşiyorsa bu hukuki işlemler çok taraflı hukuki işlemler olarak adlandırılır.¹¹ Genel kurul kararının tek taraflı hukuki işlem olduğunu düşünen yazarlar¹² tıpkı gerçek kişilerde olduğu gibi

⁶ Şener, O.H., (2017), *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 604

⁷ Pashi, A., (2011), *Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan “Oy”un Hukuki Niteliği (Bölüm I: Kavram)*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 67, (S.1-2), s.170.

⁸ Akbay D. (2010). *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları*, 1. Baskı. İstanbul: Vedat Yayıncılık, s.256.

⁹ Nomer, H.N., (2008), *Kişi Birliklerinde Genel Kurul Geçersizliğine İlişkin Esaslar*, 1. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, s.15, Karauz, A. K., (2013), s.80; Kırcı, İ., Şehirli Çelik F.H., ve Manavgat Ç., (2017), *Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, 2. Baskı. Ankara: Sözkese Matbaacılık, s.1; Korkut, Ö., (2012), *6102 Sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı*, 1. Baskı. Adana: Karahan Kitapevi, s.4; Moroğlu, E., (2017), s.11; Oğuzman, M.K. ve Barlas, N., (2015), *Medeni Hukuk*, 21. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, N.616; Şener, O.H., (2019), *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, 4. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.530.

¹⁰ Eren, F., (2015), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 18. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, s.165, Kılıçoğlu, A., (2010), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı. Ankara: Turhan Kitabevi, s.46, Reisoğlu, S., (2014). *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 25. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, s.51.

¹¹ Eren, F., (2015), s.166.

¹² Deryal, Y., (2003), “Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği”, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul: Beta Yayınları s.388; Tüzün, N., (1983), *Şirketler Hukuku Dersleri*, Ankara, s.125.

iradenin tüzel kişiliğe ait olduğunu savunmakta iken karşıt görüştekiler genel kurul kararının meydana gelişinde ortakların iradelerinin kurucu unsur olması sebebiyle genel kurul kararının çok taraflı bir hukuki işlem olduğunu savunmaktadırlar.¹³ Genel kurulu kararının oluşumda birden fazla ortağın oy kullanması bu işlemde birden fazla taraf bulunduğu anlamına gelmediğinden genel kurul kararını çok taraflı hukuki işlem olarak nitelendirmek için yeterli değildir. Birbirlerine karşı, taraf teşkil etmeyen şirket ortaklarının iradeleri birleşerek tek bir taraf teşkil etmektedir. Aksi görüşün kabulü halinde tek ortaklı limited şirketlerde tek kişi olan ortak, genel kurulun tüm yetkilerine sahip olduğundan alınacak genel kurul kararını çok taraflı hukuki işlem olarak nitelendirmek mümkün olmayacaktır. Bu sebeplerle kararların tek taraflı hukuki işlemlerden olduğu görüşüne katılmaktayız.

2.3.Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri

2.3.1.Ön Açıklamalar

Genel kurul kararlarının ortaklık ilişkileri üzerinde etkilerini gösterebilmeleri hukuka uygun olmalarına bağlıdır. Bir başka deyişle yalnızca hukuken mevcut ve geçerli olan kararlar, limited ortaklığın iç ve dış ilişkilerinde etkili olabilir.¹⁴ Aksi halde genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü gündeme gelecektir.¹⁵ Söz konusu hükümsüzlük halleri ise yokluk, butlan ve iptal olarak karşımıza çıkmaktadır. Hukukumuzda limited ortaklık genel kurul kararlarının yokluğu hakkında özel bir düzenleme bulunmamakla birlikte butlan ve iptal edilebilirlik yaptırımları bakımından TTK 622¹⁶ ile anonim ortaklık hükümlerinin kıyas yoluyla limited ortaklıklar için de uygulanacağı düzenlenmiştir. Böylece hükümsüzlük hallerinin sebepleri ve ileri sürülebilme koşullarının düzenlediği TTK 445-451 limited ortaklıklar için kıyas yoluyla uygulama alanı bulacaktır.

¹³ Moroğlu, E., (2017), s.11.

¹⁴ Moroğlu, E., (2017), s.28.

¹⁵ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.1.

¹⁶ 6102 sayılı TTK'nın madde gerekçelerinde; ilgili maddenin 6762 sayılı Kanununun 536 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının tekrarı olduğu belirtilmiş, mehzaz kanun tasarısında yer almadığı halde, hükümsüz kararlara da göndermede bulunulmuştur. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

Genel kurulun toplantıya çağrılmasından alınan kararın tesciline kadar geçen süreçte yapılan işlemlere göre genel kurul toplantılarında alınan kararların, hükümsüzlük hallerinden hangisine tabi olacağı belirlenir.¹⁷ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu,¹⁸ hükümsüzlük halleri ve ayrımı bakımından benzer yorumda bulunmaktadır.

Genel kurul kararları muhtevası itibariyle maddi hukuka veya usul hukukuna ilişkin olabilir. Maddi hukuka ilişkin kararlar şirket iradesini açıklayan kararlar olduğundan yokluğu, butlanı ya da iptalinin talep edilebilmesi mümkündür. Esas kararın alınmasına yardımcı olan ve genel kurul toplantısı boyunca hüküm ihtiva eden kararlar ise usule ilişkin genel kurul kararlarıdır. Usule ilişkin bir karar, esasa ilişkin bir kararın alınmasını etkilemiş ise bu kararın hükümsüzlüğü esasa ilişkin karar ile birlikte ileri sürülebilecektir. Usule ilişkin kararın süreklilik arz etmesi halinde; tek başına da hükümsüzlüğü istenebilir.¹⁹

2.3.2. Yokluk

Bir hukuki işlemin kurucu unsurları eksik ise o hukuki işlem ve onun hedeflediği ilişki hiç doğmamıştır. Bu hükümsüzlük haline “yokluk” adı verilir.²⁰ Hukuki işlemlerde ilke olarak irade beyanlarının birbirlerine uygunluğu kurucu unsurdur. Karşılıklı irade beyanları birbirine uygun değilse o hukuki işlem hiçbir şekilde meydana gelmemiştir.²¹

Bir genel kurul kararının yokluğu; genel kurul kararının kurucu unsurlarının mevcut olmaması halinde başlangıçtan itibaren bir genel kurul kararının da mevcut olmadığını ifade eder.²² Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bir kararında²³ yokluk kavramını, bir

¹⁷ Çağlar, H., (2010), *Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması*, 1. Baskı. Ankara: Turhan Kitapevi, s.163

¹⁸ YHGK. 02.04.2014 tarihli ve 2013/1048 E., 2014/430 K. sayılı kararı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: : www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

¹⁹ Karauz, A. K., (2013), s.80

²⁰ Oğuzman ve Barlas, (2015), s. 209.

²¹ Eren, F., (2015), s.332.

²² Moroğlu, E., (2017), s.39 vd.; Pulaşlı, H., (2013), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı Ve Müeyyidesi*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: XVII (1-2), s.891 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.webftp.gazi.edu.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022)

²³ YHGK. 02.04.2014 tarihli ve 2013/1048 E., 2014/430 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: : www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

hukuki işlemin hüküm ve sonuçlarını doğurabilmesi için gerekli olan şartların mevcut olmaması ve bu surette emredici hükümlere aykırılık teşkil etmesi hali olarak tanımlanmıştır. Yargıtay'ın kararında belirttiği üzere bir işlemin kurucu unsurlarının eksikliği; o hukuki işlemin yoklukla sakat olması sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla yoklukla sakat bir genel kurul kararının şeklen ve hukuken meydana gelmediğinin kabulü gerekecektir.

TTK'nın ilgili hükümlerine göre bir genel kurul kararının meydana gelişini sağlayan iki kurucu unsur vardır: Genel Kurul ve Karar.²⁴ Genel kurul kararı alınırken kurucu şekli nitelikteki emredici hukuk kurallarına uyulmamışsa, genel kurul kararı yoklukla sakat olacaktır.²⁵ Ortada usulüne göre toplanmış, yetkili bir genel kurul yoksa, ortaklar ya da temsilcileri TTK'da düzenlenen şekil ve usulde toplanmamış ve karar almamışlarsa hukuken geçerli bir genel kurul kararı mevcut değildir.²⁶ Bununla birlikte genel kurul kararlarında nelerin kurucu unsur sayılacağı doktrinde tartışmalı olduğundan, yokluk yaptırımını Yargıtay uygulamasında ve doktrinde nispeten tartışmasız denilebilecek örnekler üzerinden incelemek daha uygun olacaktır.

2.3.2.1. Yokluk Halleri

Bir genel kurul toplantısında alınan kararların hukuken geçerli olabilmesi için toplantıya çağrının kanunlarda ve şirket ana sözleşmesinde düzenlendiği şekilde yapılması gerekmektedir. Genel olarak bir çağrının mevcudiyeti için; çağrının bütün şirket ortaklarına yapılmış olması, çağrının kanun veya ana sözleşmeye göre yetkili kişilerce yapılmış olması ve çağrının içeriğinden toplantı yeri, zamanı, gündemi gibi unsurların anlaşılabilmesi şarttır.²⁷

Çağrını yapabilecek yetkili kişiler; TTK 617/1 ve TTK 624/2,3 hükümlerine göre “müdürler”, TTK 617/3 göndermesiyle uygulanan TTK 410/2'ye göre “ortaklar”, TTK 617/3 göndermesiyle uygulanan TTK 411-412'e göre “azınlık” ve TTK 643

²⁴ Moroğlu, E., (2017), s. 77

²⁵ Şener, O.H., (2019), *Ortaklıklar Hukuku*, s.531.

²⁶ Güngör, S., (2010), *Anonim Şirketlerde Menfi Genel Kurul Kararlarının İptali*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s.42.

²⁷ Moroğlu, E., (2017), s.80

göndermesiyle uygulanan TTK 535/2, TTK 617/3 göndermesiyle uygulanan TTK 410/1 hükümlerine göre “*tasfiye memurları*”dır. Ortaklığa kayyım atanması halinde müdür ya da müdürlerin yerine geçen kayyımın da genel kurulu toplantıya çağırması mümkündür. Ancak ortaklığa atanan kayyım yönetim kayyımı ise müdürlerin genel kurulu ortaklığı çağırma yetkisinden artık bahsedilemeyecektir.²⁸ Ayrıca ortaklığın iflası halinde iflas idaresinin de müdürlerin yerine geçerek genel kurulu toplantıya çağırması mümkündür.²⁹

Kanun koyucu yapılacak çağrının süresi, şekli ve ilanının içeriğine ilişkin düzenlemeler de getirmiştir. TTK 617/3 ile yollamada bulunulan hükümlere göre genel kurulun olağan veya olağanüstü toplantıya nasıl çağrılacağına ana sözleşmede düzenlenmesi, buna göre hazırlanan ilanın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması, internet sitesi açmakla yükümlü olan limited şirketlerde ayrıca bu ilan şirket internet sitesinde yayımlanarak toplantıya çağrının gerçekleştirilmesi gerekmektedir.³⁰ TTK 617/3’e göre genel kurul, toplantı tarihinden en az onbeş gün önce toplantıya çağrılmalıdır. Bu süre ortaklık sözleşmesi kısaltılıp uzatılabilir. Ancak kanun koyucu en az on güne indirilebileceği yönünde bir alt sınır belirlemiş buna karşılık bir üst sınır getirmemiştir. ŞENER,³¹ bu sürenin çok uzun tutulması genel kurulun toplanamaması ya da zamanında karar alamaması gibi sonuçlar doğurabileceğinden bu hususta bir üst sınır getirilmesinin daha isabetli olacağını belirtmektedir. Çağrının içeriği bakımından ilanda ve ortaklar gönderilen taahhütlü mektuplarda toplantı yeri, zamanı ve gündemi yer almalıdır. Ayrıca toplantının hangi şirketle ilgili olduğunun anlaşılabilmesi bakımından ticaret unvanının da belirtilmesi gereklidir. Gündem maddeleri; çağrının muhatabı olan her bir ortağın anlayabileceği şekilde yazılmış olmalıdır.

²⁸ Yargıtay 11.H.D., 22.12.2014 tarihli ve 2014/12983 E., 2014/20169 K. sayılı kararında; şirkete atanan kayyımın yönetim ve temsil kayyımı olmaması sebebiyle, anonim şirket yönetim kurulunun genel kurul çağrısında hukuki bir isabetsizlik görülmemiştir. Başka bir deyişle; yönetim ve temsil için değil; hususi olarak genel kurul çağrısı için kayyım atanması halinde; şirketin yönetim organının çağrı yetkisinin ortadan kalkmadığı kabul edilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

²⁹ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.534.

³⁰ Altaş, S.,(2017), *Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler*, 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 92.

³¹ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s. 547.

Çağrı gereklerine aykırılığın yaptırımını konusunda Yargıtay 11. Hukuk Dairesi; yetkisiz organ ve kişiler tarafından yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararları yoklukla malul kabul ederken, yukarıda açıkladığımız TTK 414 maddesinde belirtilen çağrının şekli ve içeriğine ilişkin merasime aykırı olarak yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların iptal edilebilir olduğuna hükmetmektedir.³² Yine görünüşte çağrı varmış gibi gözükse bile çağrı yapılmamasına denk hukuka aykırılık hallerinde de, yokluk yaptırımını devreye girmektedir.³³ Örneğin, toplantı tarihi veya saati içermeyen ya da gündemi bulunmayan bir çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararlar ya da yetkisiz bir organ veya kişiler tarafından yapılan çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararlar yok hükmünde sayılacaktır.

Çağrı yapılmaksızın toplanan genel kurulda alınan kararlar yokluk yaptırımına tabi olmakla birlikte TTK 416'da düzenlenen “Çağrısız Genel Kurul” bu kuralın istisnasını oluşturmaktadır. Bahsi geçen hükme göre;

“Bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilir ve bu toplantı nisabı varolduğu sürece karar alabilirler.”

Bu hükme göre çağrısız bir genel kuruldaki bahsedebilmek için tüm ortaklar veya temsilcilerinin hazır bulunması ve ortaklardan ya da temsilcilerinden hiçbirinin toplantıya ve karara³⁴ itiraz etmemiş olması gerekmektedir. Ortaklardan biri ya da birden fazla ortak bulunmadığı halde diğer ortaklar kendi aralarında karar almışlarsa alınan bu kararlar yoklukla sakat olacaktır.³⁵ Yargıtay'ın bir kararında da; davete ilişkin hükümlerle güdülen asıl amacın, bütün pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılabilmesini sağlamak olduğunun altı çizilerek tek bir pay sahibi veya temsilcisinin hazır bulunmadığı ya da toplantıyı terk ettiği ya veya katılıp toplantı şekline itiraz

³² Moroğlu, E., (2017), s.112.

³³ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s. 9.

³⁴ Moroğlu, E., (2017), s.119; dipnot 195'ten naklen: “ TTK'nun 416 ncı maddde hükmü yeterli bir şekilde kaleme alınmamıştır. Pay sahiplerinden veya. Temsilcilerinden herhangi birinin “itirazda bulunmaması” koşulu sadece toplanabilmesi bakımından değil, karar alınabilmesi için de şarttır.”

³⁵ Şener, O.H., (2019), Ortaklıklar Hukuku, s.481; Akbay D. (2010), s.97.

ettiği hallerde, bir genel kuruldan bahsedilemeyeceği ve yine bu durumda alınan kararların da yoklukla malul olduğuna karar verilmiştir.³⁶

2.3.2.2 Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi

Bir genel kurul kararının yoklukla sakat olması halinde başlangıçtan itibaren ortada bir genel kurul kararının mevcut olmadığını ve hüküm ifade edemeyeceğini daha önce ifade etmiştik. Yok hükmünde olan bir genel kurul kararı tescil edilmiş olsa dahi bu tescil, yok olan kararı geçerli hale getirmeyeceği gibi müdürler tarafından kararın icra edilmesi de mümkün değildir.³⁷

Genel kurul kararlarının yokluğu, kanunda aksi düzenlenmedikçe süreye bağlı olmaksızın hukuki menfaati bulunan herkes tarafından itiraz ya da dava yoluyla ileri sürülebileceği gibi, hakim tarafından da re'sen gözetilir.³⁸ Davayı açmakta hukuki menfaati bulunanlar öncelikle ortaklar olup yine alacaklılar ve şirket müdürleri de başta gelmektedir. Ortaklık payları üzerinde rehin ya da intifa hakkı sahibi olanlar da söz konusu davayı açmakta hukuki menfaati bulunanlar arasında sayılabilir.³⁹ Bahsedilen kişiler tarafından açılacak dava bir tespit davasıdır. Şöyle ki bu dava sonunda açıklanacak karar; genel kurul kararının başından beri mevcut olmadığını açıklayıcı niteliktedir.⁴⁰

Yokluğun tespiti davası da yokluk yaptırımı gibi TTK'da düzenlenmemiştir. Bu sebeple öğretide butlan davasına ilişkin hükümlerin yokluğun tespiti davasına da uygulanacağı kabul edilmekle birlikte, yokluğun butlan gibi dürüstlük kuralına aykırı ileri sürülemeyeceği noktasında fikir ayrılıkları bulunmaktadır. Bazı yazarlar⁴¹ ister

³⁶Yargıtay 11.H.D., 17.05.2011 tarihli ve 2009/12744 E., 2011/6060 K. sayılı kararı. Lexpera. [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022).

³⁷ Tunç, M., (2021), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Yok Hükmünde Olması ve Buna Bağlı Sonuçlar*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 16 (197), s.376. Jurix. [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.jurix.com.tr (Erişim Tarihi: 10.09.2022); Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.607.

³⁸ Moroğlu, E., (2017), s.153.

³⁹ Çamoğlu, E., (2020), *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*, 1. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.165.

⁴⁰ Atıla Yörük, A.Y., (2017), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarında Yokluk ve Butlan*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 16 (2), s.210.

⁴¹ Güngör, S., (2010), s.42-43.

itiraz ister dava yoluyla ileri sürülmüş olsun butlan ve yokluğun ileri sürülmesinde tek sınırın hakkın kötüye kullanılması olduğu savunmakta iken diğer yazarlar⁴² genel kurul kararının yokluğunun dürüstlük kuralına aykırı olsa dahi ileri sürülebileceğini söylemektedir. Yargıtay bir kararında, dürüstlük kuralının yokluğun tespiti davasında da dikkate alınacağını⁴³, yokluk müeyyidesinin tespitinin hukuki yararı bulunan herkes tarafından süreye bağlı olmaksızın istenebileceğini, ancak öğrenme tarihinden başlayarak uzun süre sessiz kalan kişiler açısından somut olayda dürüstlük kuralının ihlal edilip edilmediğinin irdelenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yargıtay'ın ve öğretideki diğer görüşlerin aksine, kararların yokluğu halinde dürüstlük kuralının bir etkisi söz konusu olmayacağından⁴⁴ genel kurul kararının yokluğunun dürüstlük kuralına aykırı olsa dahi ileri sürülebileceği görüşüne katılmaktayız. Bu konuya ayrıca “*Butlanın İleri Sürülmesinin Dürüstlük Kuralına Aykırılığı*” başlığı altında değinilecektir.

2.3.3. Butlan

6102 sayılı TTK ile gelen en büyük yenilik “butlan” yaptırımının ilk kez TTK’da, m.447’de düzenlenmiş olmasıdır. eTTK döneminde genel kurul kararlarını düzenleyen özel bir hüküm bulunmamasına rağmen gerek öğretide gerek içtihatlarda eBK 20’de düzenlenen butlan yaptırımının genel kurul kararları için de uygulanabileceği kabul edilmekteydi.⁴⁵ TBK 27/1’e göre; konusu imkânsız veya

⁴² Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), *Şirketler Hukuku Dersleri*, 7. Baskı. Bursa: Dora Yayınları, s.342; Korkut, Ö., (2012), s.40; Moroğlu, E., (2017), s.37

⁴³ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 21.03.2016 tarihli ve 2015/15625 E., 2016/3083 K. sayılı kararı. Lexpera. [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

⁴⁴ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.611.

⁴⁵ YHGK., 02.04.2014 tarihli ve 2013/1048 E., 2014/430 K. sayılı kararı. www.lexpera.com.tr ; Bahtiyar, M., (2020), *Ortaklıklar Hukuku*, 14. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, s.199; Poroy, R., Tekinalp, Ü. Ve Çamoğlu, E., (2021), *Ortaklıklar Hukuku I*, 15. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, N.722c; Dalay Ülgen, B., (1993), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararının İptali*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s.67 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.tez.yok.gov.tr ; Moroğlu, E., (2017), s.29.

Ayrıca, eTTK ilk döneminde butlan yaptırımının kanunda düzenlenmemiş olması sebebiyle Yargıtay kararlarında butlanın tespitinin dava edilip edilemeyeceği tartışmalı olup, sonrasında öğretinin görüş birliği ile kabulü sonucunda Yargıtay da butlan ve iptal edilebilir kararlar ayrımını içtihatı haline getirmiştir. TTK 447 düzenlemesi ile de bu ayrım kanunda açıkça düzenlemeye kavuştuğu belirtilmektedir. Bkz. TTK 447 gerekçesi www2.tbmm.gov.tr

hukuka ya da ahlaka aykırı kararlar ve TTK 447’de düzenlenen hallere giren kararlar kesin olarak hükümsüzdür. Kanun koyucu ilgili düzenlemede TBK’den farklı olarak TTK’da “butlan” terimini tercih etmiştir.

Butlan yaptırımının mutlak bir hükümsüzlük hali olması ve -aksi kanunda belirtilmedikçe- herhangi bir süreye bağlı olmaksızın hukuki yararı olan herkes tarafından ileri sürülebilmesi sebebiyle bu geçersizlik hallerinin sınırlandırılması ve özellikle bu hakkın kullanılmasında dürüstlük kuralına göre hareket edilip edilmediğinin gözetilmesi gerekmektedir.

2.3.3.1. Butlan Sebepleri

2.3.3.1.1. Genel Olarak

Türk Ticaret Kanununda butlan sebeplerine ilişkin düzenleme 447’nci maddede yer almaktadır. TTK 622 göndermesi gereğince anonim şirketlerin genel kurul kararlarının butlanına ilişkin TTK 447 limited şirket genel kurul kararları için de uygulanacaktır.

İlgili hükme göre; pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararların batıl sayılacağı “özellikle” kabul edilmiştir.

TTK söz konusu düzenlemede butlan hallerini belirtirken “numerus clausus” biçimde sınırlayıcı bir sayım yapmamış ve maddedeki “özellikle” sözcüğü ile yapılan sayımın örnek niteliğinde olduğunu ifade etmiştir. Tasarıda⁴⁶ bu durum; şekil bakımından batıl olan genel kurul kararlarının tamamının tespitinin doktrin ve yargı kararlarına bırakıldığı; konu bakımından batıl olan genel kurul kararlarının ise sınırlı sayıda

⁴⁶ Türk Ticaret Kanunu Tasarısı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

(numerus clausus) düzenlenmesinin doğru ve mümkün olmayacağından kanunda sayılan hallerin örnek olarak yer verildiği belirtilmektedir.

Tüm butlan hallerinin ve sebeplerinin kanun ile düzenlenmesi mümkün olmadığından tasarıda sınırlı bir sayım yapılmamış olması, batıl sayılabilecek birçok genel kurul kararının hükmün dışında kalacak olması ihtimalini ortadan kaldırmıştır.⁴⁷ Kanun gerekçesinde butlan sebepleri için konu yönünden ve şekil yönünden olmak üzere bir ayrıma gidilmiş, TTK 447 konu yönünden butlan sebeplerini düzenlerken şekil yönünden butlan sebeplerinin belirlenmesi öğreti ve içtihatlarla bırakılmıştır. Maddede açıkça belirtilenler dışında, limited şirketler hukukuna ilişkin olanlar ve yukarıda belirtildiği gibi TBK m.27 kapsamına giren konu bakımından butlan halleri de olacaktır. Ancak TTK m.447'nin özel düzenleme olması sebebiyle TBK m.27'nin uygulanıp uygulanamayacağı doktrinde tartışmalıdır. Moroğlu⁴⁸ her ne kadar TTK m.447'nin TBK m.27'deki genel kurala aykırılık oluşturduğunu söylese de doktrindeki diğer yazarlar⁴⁹ TBK m.27'nin TTK m.447'yi dışlamadığını savunmaktadırlar. Bu durum ikinci bölümde "*İptal Sebebi Olarak Limited Şirket Genel Kurul Kararlarının Kanuna Aykırılığı*" başlığı altında açıklanacak olup, ayrıca nispi ve mutlak emredici hükümlerle korunan hakların ihlal edilmelerini batıl sayan bir düzenleme olması sebebiyle TTK 447'nci maddede sayılan haller de sistematik açıdan daha doğru olacağından yine aynı başlık altında incelenecektir. Bu bölümde TBK 27'de düzenlenen diğer butlan sebepleri incelenecektir.

2.3.3.1.2. Ahlaka Aykırılık

Butlan sebeplerinden TBK 27'de sayılanlarından ikincisi ahlaka aykırılıktır. Toplumun ahlaki değerlerinin korunması için kanun koyucu, birçok halde ahlak kurallarına aykırı davranışları emredici hukuk kurallarıyla yasaklamıştır.⁵⁰ Her ahlaki değer için bir düzenleme yapılması mümkün olmamakla birlikte öğretilerde baskın olan görüşe göre, toplum içerisinde ortalama derecede makul ve dürüst kişilerin düşünce

⁴⁷ Çalışkan, M., (2019), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul*, 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, s.237

⁴⁸ Moroğlu, E., (2017), s.158

⁴⁹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu (2021), *Ortaklıklar Hukuku I*, N.722.

⁵⁰ Ercoşkun Şenol, H.K., (2016), "*Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü Ve Bunun Genel Sınırı: TBK M. 27*" İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası Cilt:74 (2), s.726. [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

ve anlayışlarına aykırı düşen şeyler ahlaka aykırı sayılmalıdır.⁵¹ Buna göre bir genel kurul kararının ahlaka aykırılığı kararın konusu ve meydana gelişi bakımından söz konusu olabilir.

Ahlaka aykırılığın genel kurul kararının sırf konusu ve metninden anlaşıldığı haller olabilir. Örneğin; bir otelcilik limited ortaklığı genel kurulunun otelde randevuculuk yapılmasına ilişkin aldığı karar, bir işin görülmesi için rüşvet verilmesine ilişkin alınan karar ya da ahlaka aykırı ve müstehcen reklamlar yapılmasını öngören kararlar ahlaka aykırı olması sebebiyle butlanla sakat olacaktır.⁵² Bazı genel kurul kararları ise metinlerinden anlaşılmamakla birlikte amaç ve genel karakteri bakımından ahlaka aykırıdır. Ahlaka aykırılığın aynı zamanda hakkın kötüye kullanılması sonucunu ortaya çıkardığı yani konusu itibariyle değil de takip edilen amaç ile ahlaka aykırı bir genel kurul kararının butlan veya iptal yaptırımlarından hangisinin uygulanacağı konusuna iptal sebepleri bahsinde değinilecektir.

2.3.3.1.3. İmkansızlık

TBK m.27'ye göre bir hukuki işlemin konusu imkansız ise bu işlem kesin olarak hükümsüzdür. Genel kurul kararları açısından da söz konusu olan bu imkansızlık hali konu bakımından maddi veya hukuki imkansızlık şeklinde gerçekleşebilir.

Şirketin Jüpiter'de bir şubesinin açılmasına ilişkin ya da ölü birinin müdür olarak atanmasına ilişkin genel kurul kararları maddi imkansızlığa; zaten şirketin mülkiyetinde bulunan bir taşınmazın satın alınmasına dair genel kurul kararı ise hukuki imkansızlığa örnek olarak verilebilir.⁵³

2.3.3.1.4. Kamu Düzenine Aykırılık

Hukuk kuralları ve hukuki işlemler üzerinde genel bir kavram olan kamu düzeni, yapısı ve işlevi gereği yasaklayıcıdır. Hukukun temel kurumlarının zarar görmesini

⁵¹ Oğuzman, M.K. ve Öz, M.T., (2014), "Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1"12. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.87, Eren, F., (2015), s. 323; Kılıçoğlu, A., (2010), s. 98-99.

⁵² Moroğlu, E., (2017), s.172-173.

⁵³ Moroğlu, E., (2017), s.179.

engelleme amacına sahip olan bu kavram, diğer bütün hukuk kurallarını kapsayacak ölçüde soyut ve geneldir.⁵⁴

Kamu düzenine aykırı kurallar aynı zamanda mutlak emredici kurallara da aykırılık oluşturduğundan içeriği itibariyle kamu düzenine aykırı olan genel kurul kararları TBK 27'ye göre batıldılar.

2.3.3.1.5. Kişilik Haklarına Aykırılık

Kişinin güvenliği, özgürlüğü, beden bütünlüğü ve iç huzuru, şeref ve haysiyeti tartışmasız olarak kabul elden kişilik değerleridir.⁵⁵ Bu sebeple konusu veya amacı bakımından kişilik haklarına aykırı olan ortakların ticari faaliyetlerini, sözleşme özgürlüğü ilkesini aşırı ölçüde sınırlayan genel kurul kararları batıl olacaktır.

2.3.3.2. Butlanın İstisnailiği/İkincilliği İlkesi

Butlanın istisnailiği ilkesi; genel kurul kararlarında sadece ağır hukuka aykırılıklarda gündeme gelmesi gereken butlan yaptırımının işlem güvenliği açısından tehlikeli olmasından dolayı kural olarak iptal yaptırımının uygulanmasını, butlan yaptırımının ise istisnai olarak kullanılmasını ifade eder.⁵⁶

Hükümet gerekçesinde⁵⁷ butlanın istisnailiğinden aynı zamanda “sakınma ilkesi” olarak bahsedilmektedir. Butlan yaptırımının hukuken ağır sonuçlar doğurması sebebiyle pay sahipliği haklarını kaldıran veya sınırlandıran, şirket temel yapısını bozan ve sermayenin korunması ilkesine aykırı olan genel kurul kararları için uygulanması tercih edilmekte, bunun dışındaki kararlarda öncelikle iptal yaptırımının uygulanması, bu yaptırımın tatmin edici sonuçlar doğurmaması halinde butlan yaptırımına başvurulması gerekliliğinin altı çizilmektedir. Başka bir deyişle;

⁵⁴ Atasoy, K., (2020), *Sözleşme Özgürlüğünün Kamu Düzenine Aykırılık Sınırı*, 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.30.

⁵⁵ Hatemi, H. Ve Kalkan Oğuztürk, B., (2014), *Kişiler Hukuku*, 1. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.64.

⁵⁶ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.17-18.

⁵⁷ Türk Ticaret Kanunu Tasarısı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0324.pdf> (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

gerekçede de iptal edilebilirlik yaptırımının yeterli olduğu hallerde hukuken ağır sonuçlar ihtiva eden butlan yaptırımının ikincil olarak tatbikine işaret edilmiştir.

Butlanın istisnailiği ilkesi; butlan ve iptal yaptırımı arasındaki sınırın çizilmesinde ve hangi yaptırım türünün uygulanacağı konusunda tereddüt edilmesi halinde, hukuka aykırılığın çok ağır olmadığı ve iptal yaptırımının yeterli olacağı hallerde gündeme gelecek olup, her durumda iptal yaptırımının butlana karşı tercih edileceği anlamına gelmemektedir.⁵⁸

2.3.3.3. Butlanın İleri Sürülmesi

TTK 448/1, 449 ve 451’de butlan davasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. TTK 622 göndermesiyle limited şirketlere de uygulanan bu hükümler ışığında butlan davasının özellikleri ve tabi olduğu usul kurallarına değinilecektir.

Batıl genel kurul kararları, alındıkları andan itibaren hükümsüz olup butlan sonuçlarını kendiliğinden doğurmaktadır. Bu sebeple bir genel kurul kararının batıl olduğu hukuki yararı bulunan herkes tarafından ve kural olarak süreye bağlı olmaksızın⁵⁹ itiraz yolu ile de ileri sürülebileceği gibi, “butlanın tespiti” için dava da açılabilir. Ayrıca butlan hali açıkça ileri sürülmüş olmasa bile hakim tarafından re’sen nazara alınır.⁶⁰

Açılacak dava “tespit davası” ve mahkemece verilecek hüküm “tespit hükmü” niteliğinde olacaktır.⁶¹ Genel anlamıyla tespit davası HMK m.106’da düzenlenmiştir. Bu hükmün ilk fıkrasına göre;

⁵⁸ Kırcı, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.18.

⁵⁹ SPK m.92/1-b “ Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her hâlde durum ve işlemin vukuu tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya,” düzenlenmesi ile TTK’dan farklı olarak butlan davası için beş yıllık süre öngörülmüştür. 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.mevzuat.gov.tr (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

⁶⁰ Yargıtay 11. H.D. 21.03.2016 tarihli ve 2015/15625 E., 2016/3083 K. sayılı kararında; butlan müeyyidesinde kararın ilk andan itibaren hükümsüz olduğu ve devamında hukuki bir geçerlilik kazandırma olanağı olmadığından bu kararlarının batıllığının hakim tarafından re’sen gözetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

⁶¹ YHGK., 01.10.2019 tarihli ve 2015/21-3366 E., 2019/987K. sayılı kararında; tespit davası ile bir hukuki ilişkinin varlığı ya da yokluğu tespit edildiğinden sadece tespit hükmü verileceği ve bu tespit

“Tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun ... belirlenmesi talep edilir.”

Mahkemeden genel kurul kararlarının batıl olduğunun ya da olmadığını belirlenmesinin talep edilmesi mümkündür. Batıl olduğunun tespiti talep edildiği takdirde açılan dava “müspet tespit davası”, batıl olmadığını tespitinin talep edilmesi halinde ise “menfi tespit davası” niteliğinde olacaktır.

Tespit davasının düzenlendiği HMK 106’nın ikinci fıkrasına göre;

“Tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunmalıdır.”

Pay sahipleri, müdür veya varsa müdürler kurulu, iflas idaresi ve bunların yanında şirket alacaklıları bile hukuken korunmaya değer güncel bir yararı olması şartıyla butlanın tespiti davasını açabilir.⁶²

Davacı tarafın ortaklardan biri olduğu hallerde her bir genel kurul kararının ortaklığın ilişkilerini ve dolayısıyla ortağın çıkarlarını etkilediği düşünülecek olursa hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunduğunun kabulü gerekecektir. Davayı açan ortağın genel kurul kararı alınırken olumlu oy kullanmış olması ya da karara karşı muhalefet şerhi düşmemiş olması, butlanın tespiti davası açabilmesine engel değildir.⁶³ Buna karşılık dava açacak üçüncü kişiler için hukuki yararın halen bulunup bulunmadığı mahkeme tarafından re’sen araştırılacağı gibi bu kişilerin tespit davası ile istediklerini eda davası ile elde etmelerinin mümkün olması halinde açmış oldukları dava hukuki yarar bulunmaması sebebiyle reddedilecektir.

Butlanın tespiti davasında davalı taraf limited şirket ortaklığıdır. Davanın şirket ortaklarına yahut dava konusu kararı almış olan genel kurula karşı açılması mümkün

talep edilebilmesi için davacının hukuki yararının bulunması gerektiğinin altı çizilmiştir. Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.kazanci.com.tr (Erişim Tarihi: 12.09.2022).

⁶² Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.273.

⁶³ Moroğlu, E., (2017), s.186.

değildir. Davanın açılacağı yetkili ve görevli mahkeme için TTK 4 ve TTK 5'te yer alan düzenlemeler geçerli olacaktır. İlgili hükümlere göre ortaklık merkezinin bulunduğu yerdeki varsa asliye ticaret mahkemesi, olmaması halinde ise (asliye ticaret mahkemesi sıfatıyla) asliye hukuk mahkemesi yetkili ve görevlidir.

Davacı tarafın şirket ortaklarından ya da müdürlerinden biri olduğu davalar için kanun koyucu tarafından TTK 1521'de;

“Ticaret şirketlerinde, ortakların veya pay sahiplerinin şirketle veya birbirleriyle şirket ortaklığından veya pay sahipliğinden kaynaklanan davalarda veya şirketin yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri, müdürleri, tasfiye memurları ya da denetçilerine karşı açılacak davalarda basit yargılama usulü uygulanır.”

şeklinde özel bir hüküm getirilmiştir. Bu sebeple üçüncü kişiler tarafından açılacak butlanın tespiti davası için normal muhakeme usulü uygulanırken ilgili maddede belirtilen kişilerin açmış olduğu davalar basit yargılama usulü ile görülecektir.⁶⁴

TTK 448/1'de anonim şirketler için getirilen “Yönetim kurulu iptal veya butlan davasının açıldığını ve duruşma gününü usulüne uygun olarak ilan eder ve şirketin internet sitesine koyar.” düzenlemesine göre limited şirketlerde davanın açıldığını ve duruşma gününü müdürler ilan edecek ve şirketin internet sitesine koyacaktır. Yine TTK 449 “Genel kurul kararı aleyhine iptal veya butlan davası açıldığı takdirde mahkeme, yönetim kurulu üyelerinin görüşünü aldıktan sonra, dava konusu kararın yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verebilir.” hükmü butlanın limited şirket genel kurul kararının butlanının tespiti davasında; “mahkeme müdürlerin görüşünü aldıktan sonra dava konusu kararın yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verebilir” şeklinde uygulama alanı bulacaktır.

Butlan davasının hüküm ve sonuçları, yokluğun tespiti davası ile benzer olup bu davada başından beri geçersiz ve iyileştirme olanağı bulunmayan genel kurul kararlarının butlanla malul olduğu tespit edilir. Bunlardan ilki butlanda şeklen mevcut

⁶⁴ Moroğlu, E., (2017), s.189.

bir genel kurul kararı bulunması gerekliliğidir.⁶⁵ Ayrıca genel kurul kararlarının butlanının ileri sürülmesi de yokluktan farklı olarak TMK 2 dürüstlük kuralları çevresinde mümkün olacağından hakkın kötüye kullanılıp kullanılmadığı da ayrıca hakim tarafından re'sen gözetilecektir.

2.3.3.4. Butlanın İleri Sürülmesinin Dürüstlük Kuralına Aykırılığı

Dürüstlük kuralı ve buna bağlı olan hakkın kötüye kullanılması yasağı esasen TMK 2;

“Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.”

hükmünde düzenlenmiştir. TTK 1/1 gereğince TTK'nın TMK'nın ayrılmaz bir parçası olması sebebiyle dürüstlük kuralı kendisine uygulama alanı bulmaktadır.

Genel kurul kararlarının butlanı ileri sürülürken hakim, dürüstlük kuralına aykırılık bulunup bulunmadığını ve hakkın kötüye kullanılıp kullanılmadığını re'sen gözetir; hangi durumlarda dürüstlük kuralına aykırılık olacağı ve hakkın kötüye kullanılmış sayılacağı önceden belirlenmiş değildir.⁶⁶ Yargıtay da bir kararında, genel kurul kararının butlanının ileri sürülmesinde her hak gibi öncelikle dürüstlük kuralına uygun şekilde hareket edilmiş olması gerekliliğinin altını çizmiş, yukarıda belirttiğimiz gibi dürüstlük kuralına aykırılık bulunup bulunmadığını ve hakkın kötüye kullanılıp kullanılmadığını hakim her olayda resen, somut olayın özelliklerine göre incelemesi gerektiğini belirtmiştir.⁶⁷

Yargıtay'ın yerleşik kararları ile butlan yaptırımının hukuk güvenliği açısından yaratabileceği sorunlar gözetilerek genellikle, butlanın uzunca bir zaman sonra ileri

⁶⁵ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.610.

⁶⁶ Moroğlu, E., (2017), s.194.

⁶⁷ Yargıtay 11.H.D., 17.03.2014 tarihli ve 2013/16350 E., 2014/5141K. Sayılı kararında; [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: karararama.yargitay.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

sürülmesi hakkın kötüye kullanılması olarak nitelendirilmektedir.⁶⁸ Örneğin genel kurul kararının alınmasından 15 yıl sonra butlan davası açılması hakkın kötüye kullanılması olarak değerlendirilmiştir.⁶⁹ Yargıtay'ın limited şirketlere ilişkin bir başka kararında ise; görev süresi sona eren müdürün genel kurul toplantı çağrısının yok hükmünde olduğu ve usulsüz toplanan genel kurulun çağrısız genel kurul şartlarını da taşımadığından yok hükmünde olacağından bahisle kararın tespiti ve iptali talep edilmiş ancak, toplantıya kendisini temsilen vekilinin ve yeminli mali müşavirinin katılmış olması sebebiyle usulsüz işlemlerle toplantıya katılmasının fiilen engellendiği iddiasıyla açılan davanın TMK 2'ye göre hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğu belirtilerek iptal davası koşullarını sağlamayan davanın yerel mahkemece verilen red kararının onanmasına karar verilmiştir.⁷⁰

2.3.4. İptal Edilebilirlik

2.3.4.1. Genel Olarak

Genel kurul kararlarının iptali TTK 445'te iptal sebepleri ve TTK 446'da iptal davası açabilecek kişiler olarak iki ayrı maddede düzenlenmiştir. Bununla birlikte iptal ve butlan için müşterek hükümler; TTK 448 ile ilan, teminat ve kanun yolu; TTK 449 ile kararın yürütülmesinin geri bırakılması; TTK 450 ile kararın etkisi ve TTK 451 ile iptal ve butlan davası açanların sorumluluğu düzenlenmiştir. TTK 622 göndermesi gereğince anonim şirketlerin genel kurul kararlarının iptaline ilişkin maddeler limited şirket genel kurul kararlarının iptali için de uygulanacaktır. Kanun koyucu; genel kurul kararlarının iptalini oy çoğunluğunu elinde bulunduranların haksız şekilde gerek şirket gerekse azınlığın menfaatlerinin zararına hareket etmesini engellemek için düzenleme ihtiyacı duymuştur.

İptalin konusunu genel kurulda alınan kararlar oluşturduğundan oylanmayan ve karara dönüşmemiş bir önerinin iptali istenemeyeceği gibi, iptali gerçekleşecek şey sadece

⁶⁸ Yargıtay 11.H.D., 10.01.2019 tarihli ve 2017/743E., 2019/236 K. Sayılı kararı; Yargıtay 11. H.D., 28.11.2017 tarihli ve 2017/6325 E., 2017/6651 K. sayılı kararı. [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: karararama.yargitay.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

⁶⁹ Yargıtay 11.H.D., 05.04.2012 tarihli ve 2010/4754 E., 2012/5432 K. Sayılı kararı, Batider, C.XXVII, S.3, s.377'den aktaran Moroğlu, E., (2017), s.195.

⁷⁰ Yargıtay 11. H.D., 21.11.2017 tarihli ve 2016/4343 E., 2017/6376 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

genel kurulda alınan karar ya da kararlar olup bizzat genel kurulun iptali mümkün değildir.⁷¹ Yine hangi kararın ya da kararların iptali istenmişse mahkeme tarafından verilecek hüküm de o karar ya da kararlar ile sınırlı olacaktır.⁷² Ayrıca iptal davası açılabilmesi için ortada şeklen geçerli bir genel kurul kararı mevcut olmalıdır, aksi halde kararın iptali değil yokluk ya da butlanı söz konusu olacaktır.⁷³

2.3.4.2. İptal Sebepleri

2.3.4.2.1. Esas Sözleşmeye Aykırılık

İptal sebepleri TTK 445'te düzenlenmiştir. İlgili hükme göre kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları hakkında iptal davası açılabilecektir. Ancak söz konusu aykırılığın somut ve mevcut bir ihlalin olması gerekmektedir. TTK 445'te yer alan iptal sebeplerinden biri olan esas sözleşme hükümlerine aykırılık sebebiyle bir genel kurul kararının iptalinin istenilebilmesi için öncelikle ilgili esas sözleşme hükmü hukuken geçerli bir esas sözleşme hükmü olmalıdır.⁷⁴ Aksi halde yok veya batıl sayılan bir esas sözleşme hükmüne aykırılıktan söz edilemeyeceği gibi ilgili esas sözleşme hükmünün yokluk ya da butlan hali hukuki yararı bulunan herkes tarafından süreye bağlı olmaksızın ileri sürülebilir, hakim de bu durumu re'sen dikkate alabilir.⁷⁵ Şirket esas sözleşmesinde

⁷¹ Yargıtay 11. H.D., 11.10.2004 tarihli ve 2004/558 E., 2004/9611 K. sayılı kararında; fiilen tatbik edilemeyen genel kurulun ertelenmesi neticesinde, genel kurulun ertelenmesi kararına karşı ikame edilen davada; olayda bir genel kurulun mevcut olmadığı, bu nedenle de bir genel kurul karardan söz edilemeyeceği; bununla birlikte genel kurulun iptalinin de hukuken mümkün olmadığı belirtilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

⁷² Yargıtay 11. H.D., 28.01.2005 tarihli ve 2004/3864 E., 2005/415 K. sayılı kararında; davacının genel kurulda şirket esas sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin kararın iptalini talep ettiği ancak ilk derece mahkemesince genel kurulda alınan bütün kararların iptaline karar verildiği, anılan ilk derece mahkemesi kararının hukuka aykırı olmasından mütevellit karara karşı kanun yararına bozma isteminin kabulüne karar verilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

⁷³ Yargıtay 11. H.D., 28.05.1986 tarihli ve 1986/1503 E., 1986/3243 K. sayılı kararında; şekil itibariyle geçerli bir karar bulunmadığından kararın iptali talep edilmiş olsa dahi kararın iptaline değil; bilakis kararın geçersizliğinin tespiti yönünde hüküm tesis edilmesi gerektiğini içtihat etmiştir. Zira geçerli olmayan bir kararın iptali mümkün değildir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.09.2022).

⁷⁴ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu (2021), *Ortaklıklar Hukuku I*, N.736; Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.87; Moroğlu, E., (2017), s. 231 Nomer, H.N., (2008), s.143.

⁷⁵ Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.87.

yer alan düzen hükmü niteliğindeki hükümlere aykırılık halinde de iptal davası açılmayacaktır.

Genel kurul kararları, limited şirketlerin iç ilişkilerinde geçerli kararlar olmasından dolayı bu kurul kararların üçüncü kişiler ve onlarla olan ilişkiler üzerinde doğrudan etkili bir bağlayıcılığı söz konusu değildir. Bu sebeple şirket ile üçüncü kişiler ya da şirket ortakları arasında yapılan sözleşme hükümlerine aykırılık sebebiyle genel kurul kararının iptalinin talep edilmesine hukuken gerek yoktur. İstisnai durumlarda kararın şirket ile üçüncü kişiler ya da şirket ortakları arasında yapılan sözleşmeye doğrudan etkisi olması halinde ise bunun yaptırımını yine iptal edilebilirlik olmayacak TBK 112'ye göre sorumluluk hükümlerine başvurulacaktır.⁷⁶

TTK 579'a göre limited şirket esas sözleşmesi, TTK'nın limited şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı nitelikteki şirket sözleşmesi hükümleri, o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar. Şirket esas sözleşmesi hazırlanırken emredici ya da yedek kanun hükümleri eklenmiş olsa dahi bunların "esas sözleşmeye aykırılık" iddiası ile iptalini istemek mümkün değildir. Bir kanun hükmünün esas sözleşmede yer alması onu esas sözleşme hükmü haline getirmeyeceğinden yine "kanuna aykırılık" sebebiyle genel kurul kararının iptali istenebilecektir. Kanuna aykırılık başlığı altında bu konuya detaylı şekilde değinilecektir.

2.3.4.2.2. Dürüstlük Kuralına Aykırılık

TTK 445'te "özellikle dürüstlük kuralına aykırılık" ifadesi ile dürüstlük kuralına aykırılık açıkça iptal edilebilirlik nedenlerinden biri olarak düzenlenmiştir. Aslında böyle bir düzenleme yer almasa dahi TMK 2 genel bir hukuk ilkesi olduğundan TTK 1 ve TBK 646 gereğince genel kurul kararları hakkında yine uygulanacaktı. Dolayısıyla TTK 445'te yer alan bu hüküm TMK 2'nin tekrarı niteliğindedir.⁷⁷ Bu düzenlemenin amacı çoğunluğun kişisel çıkarları uğruna almış olduğu haksız denilebilecek kararlarla azınlığın menfaatlerine zarar getirecek şekilde dürüstlük

⁷⁶ Moroğlu, E., (2017), s.229.

⁷⁷ Moroğlu, E., (2017), s. 238.

kuralına ve aslında onun bir başka görünümü olan hakların sakınılarak kullanılması ilkesine aykırı hareket etmelerini engellemektir. Yargıtayın da genel kurul iptal davalarına ilişkin kararlarında hakların sakınılarak kullanılması ilkesine vurgu yaptığı görülmektedir.⁷⁸ Bunun yanında Yargıtay, şirket içerisinde eskiden beri devam eden uygulamalara paralel olarak alınan bir genel kurul kararının geçerli olduğunu ve dürüstlük kuralına aykırı olmadığını içtihat etmiştir.⁷⁹

TTK 445'te yer alan “dürüstlük kuralı” yukarıda bahsettiğimiz sebeplerle TMK 2;

“Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.”

hükmüne uygun olarak yorumlanmalıdır.⁸⁰

Dürüstlük kuralının şirketler hukukundaki görünülerinden biri olan sadakat yükümlülüğünü ihlal eden genel kurul kararları da dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle iptal edilebilecektir.⁸¹

2.3.4.3. Karar ile Aykırılık Arasındaki İlliyet Bağı

Genel kurul kararı ile daha önce açıkladığımız aykırılık sebepleri arasında illiyet bağı aranıp aranmayacağı konusunda TTK 445'te açık bir ifade bulunmamaktadır. Ancak öğretilerdeki bazı yazarlar tarafından TTK 446/1-b'de yer alan “sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğu” ifadesi⁸² ile genel kurul kararı ile aykırılık arasındaki illiyet bağı kastedildiği söylenmektedir.⁸³ İlliyet kavramı, genel

⁷⁸Yargıtay 11.H.D., 21.12.2006 tarihli ve 2005/10060 E., 2006/13738 K. sayılı kararı. Erişim Adresi: www.kilinc.av.tr (Erişim Tarihi: 17.09.2022).

⁷⁹ Yargıtay 11. H.D., 04.02.2002 tarihli ve 2001/8550 E., 2002/800 K. sayılı kararı. Legalbank [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.legalbank.net (Erişim Tarihi: 17.09.2022).

⁸⁰ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.99.

⁸¹ Nomer, H.N., (2008), s.77; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), s.349; Moroğlu, E., (2017), s.245.

⁸² Bu ifade öğretilerde “etki kuralı” adlandırılmaktadır. Çamoğlu, E., (2014), *Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararının İptalinde Etki Kuralı*, Yaklaşım Dergisi, 260 (8), s.219.

⁸³ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.149; Moroğlu, E., (2017), s.248.

olarak, birbirini izleyen olaylar arasındaki sebep-sonuç bağıını ifade etmektedir.⁸⁴ Öğretide illiyet bağı ile ilgili çeşitli teoriler yer almakla birlikte, Türk hukukunda hakim olan teori, uygun illiyet bağı teorisidir.⁸⁵ Uygun illiyet bağı; hayatın olağan akışına göre niteliği itibariyle gerçekleşen türden bir sonucu meydana getirmeye elverişli olan veya olayın gerçekleşme ihtimalini önemli ölçüde artıran sebep ile söz konusu sonuç arasındaki bağıdır.⁸⁶ TTK 446/1-b'de yer alan etki kuralı aslında illiyet bağıının farklı ifadelerle düzenlenmiş halidir.⁸⁷

İlliyet bağı kararın meydana gelişiyle ilgili olduğundan kararın içeriğine ilişkin hukuka aykırılıklarda kararın bizzat kendisi hukuka aykırı olduğundan illiyet bağı aranmayacaktır.⁸⁸ Genel kurul kararlarının TTK 446 ve diğer usuli aykırılıklar sebebiyle iptalinin talep edilebilmesi için hukuka aykırılık ile alınan karar arasında illiyet bağı bulunması gerekmektedir.⁸⁹

Esas olarak genel kurul kararı ile aykırılık arasındaki illiyet bağıını ispatlaması gereken kişi davacı olduğundan ispat yükü davacıdadır. Ancak davalı şirket davanın illiyet bağıının bulunmadığını ispatlayarak davanın reddini de sağlayabilir.⁹⁰

⁸⁴ Eren, F., (1975), *Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi*, Ankara Hukuk Fakültesi Yayınları No:361 s.10 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.dspace.ankara.edu.tr (Erişim Tarihi: 20.09.2022).

⁸⁵ Eren, F., (2015), s.565

⁸⁶ Yargıtay 4. H.D., 19.09.1977 tarihli ve 1977/7150 E., 1977/8449 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 20.09.2022).

⁸⁷ Bahtiyar, M., (2020), s. 208-209; Moroğlu, E., (2017), s.248.

⁸⁸ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.108.

⁸⁹ Yargıtay 11. H.D., 19.07.2007 tarihli ve 2006/2171 E., 2007/10775 K. sayılı kararında; somut olayda ortaklardan birinin bilgi alma hakkının ihlal edilmesi ile yanlış alınmış genel kurul kararı arasında illiyet bağı bulunması halinde kararın iptal edilebileceği kabul edilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 21.09.2022).

Yargıtay 11. H.D., 29.09.2003 tarihli ve 2003/2436 E., 2003/8363 K. sayılı kararında; reşit olmayanların genel kurula katılıp oy kullanması halinde bu durumun karar sonucuna etkisinin bulunmaması ve reşit olmayan toplam 4 kişinin oyu nedeniyle 238 oydan 202 kişinin katılımıyla alınan genel kurul kararının iptal edilemeyeceği belirtilmiş, iddianın sonucu etkili olması ve uygun illiyet bağıının mevcut olması gerektiğine işaret etmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 21.09.2022).

⁹⁰ Yiğit, İ., (2018). *Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu 2017 Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, s. 27-28. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 20.09.2022).

BÖLÜM 3: İPTAL SEBEBİ OLARAK LİMİTED ŞİRKET GENEL KURUL KARARLARININ KANUNA AYKIRILIĞI

3.1. “Kanuna Aykırılık” Kavramının Anlamı

TTK 445’te;

“446 ncı maddede belirtilen kişiler, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.”

hükmü yer almaktadır. “Kanuna aykırılık” kavramını açıklayabilmek için öncelikle bu maddede yer alan “kanun” teriminin hangi anlamda kullanıldığına değinilmesi gerekmektedir. Kanunlar özel kanun ve genel kanun ayrımının yanında bir de maddi kanun ve şekli kanun olarak ikiye ayrılmaktadır. İçeriğe bakılarak bir işlemin genel, sürekli, objektif ve gayri şahsi kurallar içerdiği anlaşılıyorsa bu düzenleme maddi kanun niteliğindedir.⁹¹ Şekli anlamda kanunda ise tek ölçüt düzenlemenin hangi organ tarafından ve hangi usulle yapıldığı olduğundan sadece yasama organı tarafından “kanun” adı altında yapılan düzenlemeler sayılacaktır.⁹² TTK 445’in lafzından kanun teriminin maddi anlamda mı yoksa şekli anlamda mı kullanıldığı anlaşılacağı gibi kanun gerekçesinde de bu konuda bir açıklama yer almamaktadır. TTK 445’te yer alan “kanun” tabirinden yetkili organlar tarafından getirilmiş ve halen yürürlükte olan yazılı hukuk kurallarının tamamı anlaşılması gerektiği ileri sürülmektedir.⁹³ Bununla birlikte normlar hiyerarşisi ilkesi⁹⁴ gözetildiğinde, yönetmelik, kararname, tebliğ gibi idari düzenlemelerde yer alan kurallara aykırılık genel kurul kararlarının iptali nedeni olamayacak, yine bu düzenlemelerin dayanağı olan kanuna aykırılık sebebiyle iptal davası açılabilecektir.⁹⁵

⁹¹ Gözler, K., (2018), Türk Anayasa Hukuku, 2. Baskı. Bursa: Ekin Basım, s.645.

⁹² Gözler, K., (2018), s.645.

⁹³ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.64.

⁹⁴ Yargıtay İçtihatları Birleştirme BGK, 22.03.1996 tarihli ve 1993/5 E., 1996/1 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

⁹⁵ Moroğlu, E., (2017), s.228; YHGK., 26.02.2014 tarihli ve 2013/329 E., 2014/147 K. sayılı kararı Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

TTK 445'te herhangi bir sınırlama getirilmemesi sebebiyle yazılı hukuk kuralının hukukun hangi alanı ile ilgili olduğunun da önemi bulunmamaktadır.⁹⁶ Özel hukuk alanından ya da kamu hukuku kaynaklarından fark etmeksizin Anayasa dahil tüm kanun hükümlerine aykırılık sebebiyle de iptal davası açılabilir.⁹⁷ Hukukun yazısız kaynaklarından ve aynı zamanda hukuk kuralı niteliği taşıyan örf ve âdet hukuku kurallarına aykırılık da iptal sebebi sayılmalıdır.⁹⁸

3.2. Genel Kurul Kararının Butlanına ve İptaline Neden Olan Kanuna Aykırılık Hallerinin Ayrımı

3.2.1. Ön Açıklamalar

Genel kurul kararının butlan ve iptaline neden olan kanuna aykırılık hallerinin ayrımı noktasında emredici hukuk kuralları ile tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarından oluşan yedek hukuk kuralları ayrımı önem arz etmektedir.⁹⁹ Emredici hukuk kuralları, kanunda yazılı ve uygulanmaları zorunlu olan ve aksi kararlaştırılmayan hukuk kurallarıdır.¹⁰⁰ Yedek hukuk kuralları ise, taraf iradeleri ile aksi kararlaştırılabilen, ancak aksi kararlaştırılmadığı takdirde uygulanması gereken hukuk kurallarıdır.¹⁰¹

Yargıtay içtihatlarında emredici hukuk kurallarının ihlalini butlan, tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarının ihlalinin ise iptal edilebilirlik yaptırımına tabii olduğunu belirten kararlar çoğunluktadır.¹⁰² İptalin daha çok pay sahiplerinin menfaatlerini koruyan tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarına aykırılık halinde uygulanacağı ve emredici hükümlere aykırılığın butlana sebep olacağı görüşü¹⁰³

⁹⁶ Kırcı, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.66.

⁹⁷ Moroğlu, E., (2017), s.228

⁹⁸ Kırcı, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.66; Moroğlu, E., (2017), s.228; Nomer, H.N., (2008), s.63; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), s.351.

⁹⁹ Kırcı, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.68.

¹⁰⁰ Oğuzman, M.K. ve Barlas, N., (2015), N.285.

¹⁰¹ Oğuzman, M.K. ve Barlas, N., (2015), N.296.

¹⁰² Yargıtay 11. H.D., 06.07.1978 tarihli 1978/3158 E., 1978/3661K. Sayılı kararı; "...Eğer karar, içeriği itibarıyla yasanın emredici değil de, yorumlayıcı kurallarına aykırı ise ya da yasa yazılı şekil koşulu eksik olarak yerine getirilmiş ise o takdirde ortada, iptali mümkün bir karar var demektir..." Benzer şekilde bkz YHGK., 21.03.2007 tarihli 2007/11-149 E., 2007/159 K. Sayılı kararı. Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.kazanci.com.tr (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

¹⁰³ Yargıtay 11. H.D. 06.12.2004 tarihli 2004/13585 E., 2004/11983 K. Sayılı kararına göre; iptal edilebilir kararlar genellikle pay sahiplerinin çıkarlarına ilişkin düzenlemelere aykırı emredici kurallar

korunmuştur. Kanaatimizce Yargıtay içtihatlarının çizmiş olduğu bu net ayrımın kabulü, butlanın istisnailiği ilkesine uygun düşmemekte ve her emredici hükme aykırılığın butlan gibi ağır bir yaptırımla karşılaşması hukuk güvenliğini sarsıcı niteliktedir. Bu sebeple aşağıda; öncelikli olarak emredici hukuk kurallarının mutlak emredici ve nispi emredici hukuk kuralları olmak üzere iki şekilde ayrım yaparak inceleyeceğiz. Devamında yorumlayıcı ve tamamlayıcı hukuk kurallarına aykırılık hallerine de değinmeye çalışacağız. Bu konu başlıkları altında öğreti ve içtihatlarda tartışmalı olan bazı örnekler üzerinden iptal edilebilirlik ve butlan yaptırımlarından hangisinin uygulanması gerektiğini açıklayacağız.

3.2.2. Emredici Hukuk Kurallarına Aykırılık

Emredici hukuk kurallarına aykırılığın yaptırımı yokluk, butlan ve iptal edilebilirlikten biri olacaktır. Yokluk yaptırımına tabi olabilecek aykırılıklara ilk bölümde yokluk başlığı altında değinilmişti. Bu konu başlığı altında çalışmamızın esas konusunu oluşturan TTK 445, TTK 447 ve TBK 27/1 arasındaki ilişki açıklanacak, ayrıca emredici hukuk kurallarına aykırılık hallerinde ne zaman butlan ne zaman iptal yaptırımının gündeme geleceğine değinilecektir.

Emredici hükümlere aykırılık; hem butlanın düzenlendiği TBK 27’de butlan sebebi, hem de iptal sebeplerinin düzenlendiği TTK 445/1’de iptal sebebi olarak sayılmaktadır. Butlan sebepleri esas olarak TTK 447’de düzenlenmekle birlikte aslında bu hükümde sayılan sebeplerin de TBK 27/1’e göre emredici hükümlere aykırılık oluşturduğuna ilk bölümde değinmiştik. TBK 27’nin aslında bütün hukuki işlemler için getirilmiş genel bir hüküm olması ve TTK 447’nin özel hüküm olması sebebiyle butlan için öncelikle TTK 447 uygulanmalıdır. TBK 27 hükmünün uygulanabilmesi için ise öncelikle TTK 445 göz önünde bulundurulmalıdır. Tüm bu düzenlemelere göre esas sorun “emredici hükümlere aykırılık” teşkil eden bir genel kurul kararına iptal ve butlan yaptırımlarından hangisinin uygulanacağı noktasında ortaya çıkmaktadır.

dışında yorumlayıcı ve şekle ilişkin kuralların ihlal edildiği kararlardır. Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.kazanci.com.tr (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

Emredici hukuk kuralları öğretide konularına göre şekli emredici hükümler ve maddi emredici hükümler olmak üzere ikiye ayrılarak sınıflandırılmıştır.¹⁰⁴ Genel kurul kararlarının meydana geliş sürecini düzenleyen hükümler şekli emredici hüküm olarak nitelendirilirken, genel kurul kararlarının konusuna ilişkin düzenlemeler içeren hükümler ise maddi emredici hüküm olarak adlandırılmaktadır.¹⁰⁵

Öğretideki -bizim de katıldığımız- bu hakim görüşe göre; emredici hukuk kurallarının niteliğine göre mutlak emredici ve nispi emredici ayırımından yararlanarak butlan ve iptal arasındaki sınır belirlenebilecektir.¹⁰⁶ Emredici hükümlerin bir kısmı kamu düzenine ilişkin ve tarafların iradesinden bağımsız şekilde kesin olarak emredicidir. Bu tür mutlak emredici hukuk kurallarına dayanan hak ve yetkilerden feragat edilebilmesi mümkün değildir. Genel kurul kararının varlığından bahsedebilmek için gereken unsurlara, şirketin temel yapısı ve sermaye ile şirket alacaklıları ve şirket ortaklarının çıkarlarının korunmasına ilişkin hükümler mutlak emredici hükümlerdir.¹⁰⁷ Mutlak emredici hükümlere aykırı genel kurul kararları batıldır.

Mutlak emredici hükümlerin aksine doğrudan kamu düzenine ilişkin olmayan ve şirket ortaklarının korunmaya muhtaç bazı özel çıkarlarını güvence altına alan hükümler ise nispi emredici hükümlerdir.¹⁰⁸

Kamu düzenine ilişkin olmayan bu hükümlerden doğan hak ve yetkilerden iptidaen feragat edilebilecektir.¹⁰⁹ Bu nedenle nispi emredici hükümlere aykırılığın yaptırımını iptal edilebilirlik olacaktır. Ancak bu hükümlerden doğan hak ve yetkilerin kullanımını sürekli olarak sınırlandıran ya da kaldıran genel kurul kararları hakkın özünden vazgeçmek anlamına gelecek ve gelecekteki şirket ortaklarının dahi çıkarlarına zarar verecektir.¹¹⁰ Bu nedenle böyle bir genel kurul kararı hem TTK 447 hem de TBK 27 hükmüne aykırılık teşkil edecek ve butlana tabi olacaktır.

¹⁰⁴ Moroğlu, E., (2017), s.32,74 ; Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.5.

¹⁰⁵ Moroğlu, E., (2017), s.32; Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.5-6.

¹⁰⁶ Bahtiyar, M., (2020), s.206; Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), s.350; Moroğlu, E., (2017), s.69; Nomer, H.N., (2008), s.78.

¹⁰⁷ Moroğlu, E., (2017), s.70

¹⁰⁸ Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), s.351; Moroğlu, E., (2017), s.70; Nomer, H.N., (2008), s.78.

¹⁰⁹ Moroğlu, E., (2017), s.70

¹¹⁰ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.81; Moroğlu, E., (2017), s.72

3.2.2.1. Şirket Ortağının Genel Kurula Katılma Hakkının Sınırlandırılması

TTK 622 göndermesi gereğince limited şirketler için de tatbik edilecek TTK 447/1-a'da

“Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran” genel kurul kararlarının batıl olacağı düzenlenmiştir. Buna göre şirket ortaklarının vazgeçilemez nitelikteki haklarını ihlal eden genel kurul kararları; bu hakların sınırlandırılması ya da ortadan kaldırılması ortakların rızası bulunsa dahi mümkün olmadığından ve söz konusu ihlalin gelecekteki şirket ortaklarının menfaatlerini de etkileyecek olması sebebiyle batıldır.¹¹¹ Ancak bu bentte yer alan “sınırlandırma” ve “ortadan kaldırma” ifadeleri sebebiyle, ortakların bu haklarının münferit bir olayda bir seferlik ihlali halinde genel kurul kararlarının batıl olmayacağı, batıl bir karardan bahsedilebilmesi için hükümde açıkça belirtildiği gibi vazgeçilemez nitelikteki hakların kanuna aykırı olarak sınırlandırılması ya da ortadan kaldırılması gerektiği ileri sürülmektedir.¹¹²

Şirket ortaklarının vazgeçilemez nitelikteki temel haklarından bir tanesi genel kurula katılma hakkıdır. Bir ortağın genel kurula katılmasını engellenebilmesi için herhangi bir kanuni düzenleme ya da sözleşmesel sebepler mevcut olmadığından ortakların elinden alınamayan bu hakkı, ortaklık pay defterine kayıtlı tüm ortaklar kullanabilir.¹¹³ Bu hak kapsamında yalnızca toplantıda hazır bulunmak değil, gündeme ilişkin öneride bulunma, görüş açıklama, alınacak kararlara muhalefet edebilme de kastedilmektedir.¹¹⁴ Bir limited şirket ortağının bu hakkı kullanabilmesi için öncelikle usulüne uygun bir çağrı yapılmış olması gereklidir. TTK 617/2'ye göre genel kurulun, toplantı gününden en az onbeş gün önce toplantıya çağrılması gerektiği düzenlenmiş olup ayrıca şirket sözleşmesinde bu sürenin uzatılabilmesi ya da on güne kadar kısaltılabilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple bir limited şirket genel kurulunun kanunda izin verilen sınırın da altına düşülerek çağrı yapılacağına ilişkin

¹¹¹ Korkut, Ö., (2012), s.102

¹¹² Karasu, R.,(2015), *Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi*, 2. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları s.73; Korkut, Ö., (2012), s.151; Moroğlu, E., (2017), s.161; Nomer, H.N., (2008), s.84; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), s.342.

¹¹³ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.564

¹¹⁴ Moroğlu, E., (2017), s.115; Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), s.496

aldığı kararı batıl bir karar iken, ilgili sürelerle uyulmadan yapılan çağrı üzerine toplanmış genel kurulun alacağı kararlar iptal edilebilir kararlar olacaktır.

Limited şirket hükümlerinde ortakların genel kurulda temsiline ilişkin özel bir düzenleme yer almamakla birlikte limited şirket niteliğine uygun düşen anonim şirketlere ilişkin TTK 425 hükmü kıyasen uygulanabilecektir.¹¹⁵ Söz konusu hükme göre genel kurula katılma hakkının bizzat kullanılması sorunluluğu bulunmadığından bir limited şirket ortağının da genel kurul toplantısına temsilcisini göndermesi mümkündür.

Şirket ortaklarının genel kurul toplantısına katılabilmelerini koşula bağlayan ya da katılmaktan tamamen men eden genel kurul kararları batıl olacaktır. Limited şirket ortağının genel kurul toplantısına katılabilmesi için ikincil yükümlülüklerini yerine getirmiş olması ya da sermaye borcunun tamamını ifa etmiş olması gibi şartlar getiren genel kurul kararları batıldır.¹¹⁶

3.2.2.2. Oy Hakkından Yoksun Ortağın Şirket Genel Kuruluna Katılması

Limited ortaklık ortağının sahip olduğu en önemli haklardan birisi olan oy hakkı, asgari oy hakkı bakımından bir diğer vazgeçilemez nitelikteki temel haktır.¹¹⁷ Asgari oy ilkesi olarak adlandırılan bu hak ile ortaklar, ortaklığın iradesinin oluşumunu sağladıklarından her ortak en az bir oy hakkına sahiptir.¹¹⁸ Ortakların oy hakkı TTK 618'e göre esas sermaye paylarının itibari göre hesaplanır. Aynı hükümde düzenlendiği üzere şirket sözleşmesi ile birden fazla paya sahip ortakların oy haklarının sınırlandırılması mümkündür.

TTK 619'da düzenlendiği üzere ortaklar bazı hallerde oy hakkından yoksundurlar. Bu hükme göre, şirket yönetimine katılmış bulunan ortaklar müdürlerin ibralarına ilişkin kararlarda oy kullanamazlar. Ayrıca şirketin kendi esas sermaye payını iktisabına ilişkin kararlarda, esas sermaye payını devreden ortak oy kullanamaz. Yine ortağın

¹¹⁵ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.566

¹¹⁶ Korkut, Ö., (2012), s.101

¹¹⁷ Çebi, H., (2019), *Limited Şirketler Hukuku*, 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi s.90

¹¹⁸ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.583

bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyetlerde bulunmasını onaylayan kararlarda ilgili ortağın oy kullanması mümkün değildir. Oy hakkından yoksunluğa aykırılığın yaptırımının ne olacağı noktasında PULAŞLI¹¹⁹ ve ŞENER¹²⁰ TTK 445 gereğince alınan kararın iptalinin dava yoluyla ileri sürülebileceğini ve yine TTK 446 kapsamında ortaklık tarafından söz konusu ihlalin genel kurul kararının alınmasında etkili olmadığı ispatlanarak kararın iptalinin engellenebileceğini ifade etmektedir.

Oy hakkından yoksunluk halinde ortakların genel kurul toplantısına katılıp katılamayacağı tartışmalı olmakla birlikte, katılabileceği gerek Yargıtay kararlarında gerekse çoğu görüş tarafından doktrinde kabul edilmiştir.¹²¹ Oy hakkından yoksun olması sebebi ile somut olarak oy kullanıp şirket iradesine yön veremeyen ortakların, genel kurula katılarak oylama öncesi müzakerelerde fikir ve görüşlerini belirterek oy hakkına sahip diğer ortakların alacağı kararları etkileyerek soyut olarak şirket iradesinin oluşumda rol oynayabilir.¹²² Bilindiği üzere ortaklık kavramının altında yatan temel düşünce ortak bir amacın gerçekleştirilmesi için birleşilmiş olmasıdır. Bu durum aynı zamanda “*affectio societatis*” olarak adlandırılmaktadır. Ortağın oy hakkından yoksun kılınması bu ortak ekonomik amaca hizmet edemeyeceği anlamına gelmediğinden oy hakkından yoksun ortakların genel kurula katılmasını engelleyen ya da sınırlandıran genel kurul kararları batıl olacaktır.

Ortakların oy hakkını nasıl kullanacağına ilişkin esas sözleşmede düzenlemeler yapılması mümkün olmakla birlikte ortağa oy kullanma zorunluluğu getirilmesinden söz edilemez. Oy sözleşmesi esas sözleşmede yer alsa dahi oy bu sözleşmeye aykırılık halinde oyun geçersizliğinden söz edilemeyeceği görüşüne¹²³ katılmaktayız.

¹¹⁹ Pulaşlı, H., (2020), s.578

¹²⁰ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.593

¹²¹ Korkut, Ö., (2012), s.104; Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.592

¹²² Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.62

¹²³ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.586

3.2.2.3. *Limited Şirket Ortağının Bilgi Alma İnceleme ve Denetleme Haklarının Sınırlandırılması*

Limited şirket ortakları arasında anonim şirketler pay sahipleri arasındaki ilişkiye kıyasla daha sıkı ve şahsi ilişkiler kurulmaktadır. Bu sebeple anonim şirketler için getirilmiş TTK 392 hükmüne paralel ancak ortakların bilgi alma ve inceleme hakkını daha geniş şekilde düzenleyen TTK 614 hükmü, emredici bir kural olup aynı zamanda azınlığın korunması amaçlamaktadır. Bu hükme göre ortaklar bilgi alma ve inceleme haklarını serbestçe kanuni sınırlar içinde kullanabilirler ve bu hakları engellenemez.

TTK 622 ile atıf yapılan ve bu sebeple limited şirketler için de uygulanacak olan TTK 447/1-b’de “*Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran*” genel kurul kararlarının batıl olacağı düzenlenmiştir. Yukarıda belirttiğimize benzer şekilde bu bentte yer alan “sınırlandırma” ifadesi sebebiyle, pay sahiplerinin bu haklarının münferit bir olayda bir seferlik ihlali halinde genel kurul kararlarının batıl olmayacağı, batıl bir karardan bahsedilebilmesi için hükümde açıkça belirtildiği gibi vazgeçilemez nitelikteki hakların kanuna aykırı olarak sınırlandırılması ya da ortadan kaldırılması gerektiği ileri sürülmektedir.¹²⁴

Bilgi alma, inceleme ve denetleme hakları bakımından da bir genel kurul kararının batıl sayılabilmesi için bu hakların kanunun izin verdiği ölçüyü aşarak sınırlandırması ya da tamamen ortadan kaldırmayı amaçlaması gerekmektedir.¹²⁵ Ortakların bilgi alma hakkını kaldırmaya yönelik bir genel kurul kararı batıl iken bir genel kurul toplantısının belli bir gündem maddesi ile ilgili bilgi isteyen ortağa bilgi verilmeden alınan genel kurul kararının iptali talep edilebilecektir.¹²⁶ Ancak kararın iptali için bilgi alma, inceleme ve denetleme hakkının sınırlandırılmasının diğer ortaklık haklarının aktif ve etkin bir şekilde kullanılmasını engellemesi gereklidir. Yani sıradan

¹²⁴ Karasu, R.,(2015), *Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi*, 2. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları s.73; Korkut, Ö., (2012), s.151; Moroğlu, E., (2017), s.161; Nomer, H.N., (2008), s.84; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), s.342.

¹²⁵ Moroğlu, E., (2017), s.163; Karasu, R.,(2015), s.75; Korkut, Ö., (2012), s.109.

¹²⁶ Moroğlu, E., (2017), s.164; Karasu, R.,(2015), s.76; Korkut, Ö., (2012), s.116.

bir bilginin ortak ile paylaşılmamış olması gibi sebepler işlem güvenliği ve ölçülülük ilkesi ile bağdaşmayacağından iptal nedeni olarak kabulü mümkün değildir.

Yargıtay anonim şirketlere ilişkin bir kararında; bilgi alma ve inceleme hakkının düzenlendiği TTK 437 gereğince dava konusu yapılabilmesinin bilgi vermeme ile alınan kararlar arasında illiyet bağının bulunması şartı ile kararların iptalinin söz konusu olabileceğine karar vermiştir.¹²⁷ Bu sebeple bilgi alma hakkının ihlali ile alınan karar arasında illiyet bağı bulunmadığının ispatı ile kararın iptalinin engellenmesi mümkün olabilecektir. Yine Yargıtay'ın anonim şirketlere ilişkin eski tarihli bir kararında¹²⁸ kar ve zarar hesabı, bilanço, yıllık rapor ve denetçi raporu gibi belgelerin genel kurul toplantısından en az on beş gün öncesinde pay sahiplerinin inceleyebilmesi için şirketin merkez yahut şubelerinde hazır bulundurulmaması halinin genel kurulu kararının butlanına yol açmayacağına yalnızca kararın iptalinin talep edilebileceğine karar verilmiştir. Benzer şekilde KORKUT¹²⁹ söz konusu belgelerin bir kısmının pay sahiplerinin incelemesi için hazır edilmemesi durumunda alınan kararların iptal yaptırımına tabi olacağını ifade etmektedir. Kanaatimizce birinci bölümde açıkladığımız butlanın istisnailiği/ikincilliği ilkesi de göz önünde bulundurularak, emredici hükme aykırılık sebebi ile genel kurulda alınmış kararların batıl olacağını kabulü yerine iptal yaptırımı hukuk güvenliği bakımından daha uygun düşmektedir.

3.2.2.4. Şirketin Temel Yapısına veya Sermayenin Korunmasına İlişkin Hükümlere Aykırılık

TTK 447/1-c'de ise “Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan” genel kurul kararlarının batıl olacağı düzenlenmiştir. KORKUT'a göre yönetim kurulu kararlarının butlanını düzenleyen TTK 391/1-b'de yer alan “şirketin temel yapısına uymayan” ifadesinden farklı olarak TTK 447/1-c'de “şirketin temel yapısını bozan” ifadesinin kullanılması kanun koyucunun bilinçli bir tercihi ise bir genel kurul kararının butlanı için şirketin temel

¹²⁷ Yargıtay 11. H.D., 28.09.2017 tarihli ve 2016/5401 E., 2017/4832 K. sayılı kararı www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 20.02.20223)

¹²⁸ Yargıtay 11. H.D., 23.10.1990 tarihli ve 307 E. 113 K. Sayılı kararı. Eriş, G., (2010), Türk Ticaret Kanunu- Açıklamalı- İçtihatlı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.2700.

¹²⁹ Korkut, Ö., (2012), s.111

yapısına aykırılık yeterli değildir aynı zamanda şirketin temel yapısının bozulması da gereklidir.¹³⁰ Doğrudan şirket temel yapısına ilişkin hükümlerin mutlak emredici hükümlerden olduğundan yukarıda bahsetmiştik.

KIRCA ise TTK 447/1’de yer alan bentler arasında ayırım gözetmeden ve bentlerde sayılı hallerin ihlalinin somut bir olayla sınırlı kalacak biçimde bir defalık ya da geleceğe yönelik genel ve soyut nitelikte kural koyarak süreklilik arz edecek şekilde olduğu fark etmeksizin her iki durumda da genel kurul kararının iptal değil butlan yaptırımına tabi olacağı görüşündedir.¹³¹

Butlanın bir kesin hükümsüzlük hali olması ve aksi kanunla öngörülmüş olmadığı sürece bir süreye bağlı olmaksızın her zaman hukuki yararı bulunan herkes tarafından ileri sürülebilmesi hukuk güvenliği açısından tehlikeli sayılmaktadır.¹³² İşte bu nedenle iptal ya da butlan yaptırımlarından hangisine başvurulacağı noktasında tereddüt edilmesi halinde tercihin iptal yaptırımından yana kullanılması hukuk güvenliği açısından daha uygun görülmüştür.¹³³

Sonuç olarak genel kurul kararının konusu bakımından mutlak emredici hukuk kurallarına aykırı olan ya da nispi emredici hükümlerin kısmen veya tamamen değiştirilmesi ya da kaldırılmasını öngörmesi halinde butlan yaptırımı; nispi emredici hukuk kurallarını sürekli olmayacak şekilde ihlal etmesi halinde ise iptal yaptırımı uygulanacaktır.¹³⁴ Bir başka ifade ile genel kurul kararı somut bir olay ile sınırlı kalacak şekilde, yani tek seferlik emredici hükümlere aykırılık teşkil etmişse iptal; esas sözleşme değişikliği gibi geleceğe yönelik ve genel yani soyut bir kural koyma şeklinde emredici hükümlere aykırı ise butlan yaptırımı gündeme gelecektir.

3.2.3. Yedek Hukuk Kurallarına Aykırılık

Yedek hukuk kuralları, aksi kararlaştırılabilen, aksi kararlaştırılmadığı takdirde uygulanması gereken hukuk kurallarıdır. Yedek hukuk kuralları tamamlayıcı ve

¹³⁰ Korkut, Ö., (2012), s.78-79.

¹³¹ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.74.

¹³² Moroğlu, E., (2017), s.32

¹³³ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.18.

¹³⁴ Moroğlu, E., (2017), s.230.

yorumlayıcı hukuk kuralları olmak üzere ikiye ayrılır. Tamamlayıcı hukuk kuralları, taraflar arasındaki hukuki ilişkide düzenlenmemiş veya eksik düzenlenmiş konularda doğacak uyuşmazlıkların çözümünde başvurulabilecek kurallardır. Bir hukuki işlemde kullanılan ve ne anlama geldiği açıklanmayan bir hususta kanunda bir hüküm öngörülmüş ise bu yorumlayıcı hukuk kuralıdır.

Tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kuralları; taraf iradeleri ile değiştirilebilen ve genellikle taraflarca öngörülmemiş boşlukları dolduran ya da taraflarca kararlaştırılmış ancak anlamı belirsiz hususların anlamını açıklayan hukuk kuralları olmaları sebebiyle bu hükümlere aykırılık halinde genel kurul kararlarının iptali söz konusu olacaktır.¹³⁵

Esas sözleşme hazırlanırken sözleşme içeriğinde tamamlayıcı veya yorumlayıcı kanun hükümlerine de yer verilebilir. Esas sözleşmeye konulmuş aynı zamanda bir kanun hükmü olan bu hükümlere aykırılık yine kanuna aykırılık olarak değerlendirilecektir. Bir kanun hükmünün esas sözleşmeye konulmuş olması, emredici yahut yedek hukuk kurallarından olması fark etmeksizin onu esas sözleşme hükmü haline getirmez, ilgili hüküm kanun hükmü olarak varlığını sürdürür.¹³⁶

3.2.4. Toplantı ve Karar Yetersayılarına Aykırılık Hallerinin İptal Edilebilirlik Bakımından Değerlendirilmesi

Geçerli bir genel kurul toplantısından ve bu toplantıda alınmış bir karardan söz edilebilmesi için ana sözleşme veya yasanın öngördüğü nisaplarla alınmış bir kararın varlığı gereklidir. Kanun veya şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde, seçim kararları dâhil, tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır. Genel kural olan TTK 620'de sadece karar nisabından bahsedilmiş, toplantı nisabı düzenlenmemiştir. Şu halde genel kurul gündemde özel nisap gerektiren bir madde bulunmadığı takdirde herhangi bir toplantı nisabı

¹³⁵ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.68; Moroğlu, E., (2017), s.229; Nomer, H.N., (2008), s.138.

¹³⁶ ARSLANLI Anonim Şirketler C.II s.80'den aktaran Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.69.

aranmaksızın toplanıp, salt çoğunluk ile karar alabilecektir. Ancak esas sözleşme ile toplantı yeter sayısı da hükme bağlanabilir.

Olağan kararlardan farklı olarak sözleşme değişiklikleri ve kanunda önemli addedilen kararlar için kanun koyucu özel nisaplar aramaktadır. Fakat bu noktada ÇAMOĞLU'nun¹³⁷ belirttiği üzere sözleşme değişikliklerini düzenleyen TTK 589 ile önemli kararları düzenleyen TTK 621 arasındaki ilişkiye değinmek gerekmektedir. Önemli kararlar olarak düzenlenen hallerin çoğunluğu aynı zamanda esas sözleşme değişikliğidir. TTK 589'a göre özel hüküm olan TTK 621 uygulandığı hallerde ortada sözleşme değişikliği olmasına rağmen genel kurul daha hafif bir nisapla karar alabilme yeteneğine kavuşmaktadır. TTK 589'a sonradan eklenen "621.madde hükmü saklıdır" ifadesiyle iki hüküm arasında bir çelişki bulunmadığını TTK 621'in uygulanmasının bilinçli bir tercih olduğunu belirtmiştir.

TTK 621/1'e göre önemli kararlar temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabilir. İki koşulun bir arada bulunması gerekliliği ile kanun koyucu, açıkça düzenlenmiş olmasa da dolaylı yoldan bir toplantı yeter sayısı getirmiştir.

Toplantı ve karar yeter sayıları bulunmaksızın karar alınmasının nasıl bir yaptırımla karşılaşacağı, Yargıtay 11. Hukuk dairesi ilgili kararlarında¹³⁸ ana sözleşme ve yasanın öngördüğü yeter sayılarla alınmış bir kararın varlığını aramakta, eğer toplantı veya karar yeter sayılarının sağlanmadan karar alınmışsa bu kararı yok hükmünde saymaktadır. Genel kurulun toplanma ve karar nisapları kurucu unsur olarak yasa düzenlenmiş olup bu hususta eksiklik olması halinde Yargıtay yokluk müeyyidesinin uygulanması gerektiğini ve bu şekilde alınacak kararların yok hükmünde olduğunu iptal yaptırımının uygulanamayacağını belirtmektedir.¹³⁹

¹³⁷ Çamoğlu, E., (2020), *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*, 1. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.149

¹³⁸ Yargıtay 11. H.D., 21.03.2016 tarihli ve 2015/15625 E., 2016/3083 K. sayılı kararı; Yargıtay 11. H.D., 09.10.2001 tarihli ve 2001/5691 E., 2001/7567 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 01.10.2022).

¹³⁹ Yargıtay 11. H.D., 20.10.1995 tarihli ve 1995/4655 E., 1995/7789 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 01.10.2022).

ZENGİN toplantı yetersayıları bakımından, Yargıtay tarafından da ifade edilen ana sözleşme ya da yasa tarafından öngörülen yetersayılarla aykırılık halinde genel kurul kararının yok hükmünde olacağı görüşünde olup; kararın oluşumunda olumlu ya da olumsuz oyların toplamının esas sözleşme ya da kanunda aranan karar yeter sayılarına ulaşmadığı hallerde ortada hukuken bir karar bulunmadığının altını çizerek karar yetersayılarına aykırılığın da yokluk sonucunu meydana getireceğini söylemektedir.¹⁴⁰ KIRCA'ya göre de yokluk yaptırımını açısından kanunda düzenlenen nisaplara uyulmaması ile esas sözleşmeyle ağırlaştırılmış nisaba uyulmaması arasında da bir fark bulunmamaktadır.¹⁴¹ PULAŞLI'ya göre kanunda öngörülmuş toplantı ve karar nisaplarına uyulmaması halinde genel kurul kararları yoklukla sakattır ancak, kanuni yetersayılar sağlanmış olup şirket sözleşmesi ile ağırlaştırılmış olan nisaplara aykırılık halinde yokluk değil şirket sözleşmesine aykırılık sebebiyle iptal yaptırımının uygulanması gerekmektedir.¹⁴² Benzer şekilde MOROĞLU kanunda öngörülen nisapları düzenleyen hükümleri şirket sözleşmesi ile bu yetersayıların düzenlenmesi imkanı verildiği için yedek kuralları olarak sınıflandırmakta ve kararların yokluğu değil iptalinin söz konusu olacağını belirtmektedir.¹⁴³

Kanaatimizce yukarıda bahsettiğimiz gibi kanun hükmünün esas sözleşmeye konulmuş olması, onu esas sözleşme hükmü haline getirmediğinden ve ilgili hüküm kanun hükmü olarak varlığını sürdürdüğünden şirket esas sözleşmesine aykırılık sebebiyle iptal yaptırımının uygulanması görüşüne katılmamaktayız. Bununla birlikte kanunda öngörülen asgari yetersayılar sağlandığı sürece esas sözleşmede yer alan ağırlaştırılmış nisaba uyulmaması halinde yedek hukuk kurallarına aykırılık sebebiyle kararın iptaline karar verilmesi gerektiği görüşündeyiz.

3.2.5. Düzenleyici Hukuk Kurallarına Aykırılık

Düzen hükmü (*leges minus quamperfecta*) niteliğindeki kurallara aykırılık; söz konusu aykırılık genel kurul kararının meydana gelişinde ya da içeriğinde etkili olmaması sebebiyle iptali sonucu doğurmaz. Bu kurallara aykırılık halinde hukuki

¹⁴⁰ Zengin, İ.Ç., (2020), *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Yeter Sayılar*, 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.494.

¹⁴¹ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.10.

¹⁴² Pulaşlı, H., (2020), *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 6. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, s.352.

¹⁴³ Moroğlu, E., (2017), s.109-110

işlem geçerliliğini korur ancak cezai veya idari yaptırım uygulanması ihtimali gündeme gelir.¹⁴⁴

TTK 617/1 hükmünde genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren 3 ay içerisinde yapılacağı düzenlenmiştir. Ancak bu hüküm düzenleyici hukuk kurallarından olup genel kurulun faaliyet döneminden altı ay sonra düzenlenmiş olması genel kurulun ya da genel kurulda alınan kararların hükümsüzlüğü sonucunu doğurmayacaktır.¹⁴⁵ Benzer şekilde devlet memurların 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Limited Şirketlerde müdür olamayacaktır. Bu hüküm de düzenleyici nitelikte bir hükümdür. Buna aykırı olarak bir limited şirkete müdürü devlet memuru olan kişinin seçimine ilişkin esas sözleşme hükmü veya genel kurul kararı geçerli olacaktır.¹⁴⁶ Buna karşılık müdür olarak seçilen devlet memuru bakımından disiplin yaptırımı sonucu doğacaktır.

3.2.6. Eşit İşlem İlkesine Aykırılık

Eşit işlem ilkesi esas olarak ortaklara eşit biçimde davranılması gerektiğini anlatan genel hukuk ilkelerinden birisidir.¹⁴⁷ Bu ilke eTTK döneminde açıkça kanunda düzenlenmemiş olmasına rağmen öğreti ve içtihatlarda kabul görmüş bir ilkedir.¹⁴⁸ Bu sebeple anonim şirketler için getirilen “eşit işlem ilkesi” başlıklı TTK 357;

“Pay sahipleri eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulur.”

hükmü ile bir üst kural olarak kanuni düzenlemeye kavuşmuştur.¹⁴⁹ Benzer şekilde limited şirketlerdeki yansımaları ise müdürlerin ortaklara karşı eşit şartlar halinde eşit işlem yapacaklarını düzenleyen “eşit işlem” başlıklı TTK 627 hükmüdür.

¹⁴⁴ Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.69.

¹⁴⁵ Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.69

¹⁴⁶ Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.70

¹⁴⁷ Moroğlu, E., (2017), s.37

¹⁴⁸ Yargıtay 11. H.D., 28.12.1984 tarihli ve 1984/6507 E., 1984/6608 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 03.10.2022).

¹⁴⁹ Tasarının 357 maddesinde ifade edildiği üzere; eşit işlem ilkesi kanunî bir üst-kural haline getirilmiş, sübjektif ve keyfi uygulamaların önüne geçilmek istenmiştir. Öte yandan şirket esas sözleşmesinin adil ve menfaatleri gözetir şekilde yorumlanması amaçlanmaktadır. Eşit işlem ilkesi ancak şartların eşit olması halinde uygulanabilir. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www2.tbmm.gov.tr (Erişim Tarihi: 03.10.2022).

Eşit işlem ilkesine aykırılık halinde yaptırımın ne olacağı limited şirketlere ilişkin hükümde açıklanmamıştır. Anonim şirketler için getirilen TTK 357'nin lafzına bakıldığında genel kurul kararının alınmasına değil içeriğine ilişkin olduğu anlaşıldığından maddi emredici nitelikte bir hükümdür. Daha önce de açıkladığımız üzere maddi emredici bir hükmün iptal veya butlan yaptırımından hangisine tabi olacağını belirlemek için bu hükmün mutlak emredici ya da nispi emredici olmak üzere hangi nitelikte olduğuna bakılır. Tasarının gerekçesinde yer alan; *“Pay sahipleri eşit işlem ilkesinden oyları ile ve somut olaya özgü olarak vazgeçebilirler. Ancak ilke bütünü ile ve her hâl için kaldırılamaz. Eşit işlem ilkesi bazı durumlarda mutlaktır.”* ifadesine bakıldığında bu hükmün nispi emredici bir hüküm olduğu anlaşılacaktır.

Tek paya sahip olmanın dahi yeterli olduğu genel kurula katılma, bilgi alma ve inceleme, dava hakkı gibi pay sahipliği haklarında “mutlak eşitlik ilkesi” geçerlidir.¹⁵⁰ Bu hakların kullanımında ortaklar sahip oldukları payın esas sermayeye oranına bakılmaksızın farklı şartlar altında eşit işleme tabi tutulmaktadır. Dolayısıyla mutlak eşitliğin hakim olduğu bu tür haklar vazgeçilmez hakları ihlal eden genel kurul kararları batıl olacaktır. Buna karşılık oransallık ilkesinin geçerli olduğu ortaklık haklarında eşit işlem ilkesi ortağın şirket içindeki konumu dikkate alınarak uygulandığından bu haklarda “nispi eşitlik ilkesi” söz konusu olacaktır.¹⁵¹ Yukarıda belirttiğimiz üzere TTK 357 hükmü nispi emredici bir hüküm olduğundan emredicilik tek taraflıdır, yani ortakların çıkarlarının korunması ile sınırlıdır. Şirket organları bu hükme uymak zorunda olmakla birlikte ortaklar eşit işleme tabi tutulma haklarından vazgeçebileceklerdir.¹⁵² Emredici olmakla birlikte sırf pay sahibinin bireysel çıkarlarını koruyan münferit ihlalinin iptal edilebilirlik sonucunu doğuracağını daha önce belirtmiştik. Bu sebeple şirkette aynı konumda olan ortaklara farklı kar payı ödenmesini ya da kar payının farklı zamanlarda ödenmesini öngören; sermaye paylarının tahsilinde ortaklar arasında eşitsizlik yaratan¹⁵³ ; haklı sebepler bulunmadan

¹⁵⁰ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.83

¹⁵¹ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.83

¹⁵² TTK 357 gerekçesi; *“Pay sahipleri eşit işlem ilkesinden oyları ile ve somut olaya özgü olarak vazgeçebilirler.”*

¹⁵³ 11. H.D., 20.03.2007 tarihli ve 2005/13567 E. Ve 2007/4688 K. Sayılı kararı. Kazancı (Çevrimiçi) www.kazanci.com.tr (Erişim Tarihi: 05.04.2023).

bazı ortakların rüçhan hakkını sınırlandıran veya kaldıran genel kurul kararlarının yaptırımını iptal olacaktır.

Esas sermaye artırımının iç kaynaklardan yapılabilmesi olanaklı olmakla birlikte kanun koyucu limited şirketler için bu konuda özel bir düzenlemede bulunmamıştır. Bu konuda anonim şirketler için getirilen hükümleri kıyasen uygulanmasının doğru olacağı belirtilmektedir.¹⁵⁴ Bedelsiz pay alma hakkı şirketin sermaye artırımını iç kaynaklardan sağladığı hallerde ortakların da mevcut paylarının sermayeye oranına göre bedelsiz paylara sahip olmalarını sağlar. Eşit işlem ilkesi ve bununla bağlantılı olarak oransallık ilkesi şirket ortaklarının bedelsiz payları iktisabı halinde gözetilmesi gereken ilkelerdir. Ortakların eşit sermaye paylarına sahip olması halinde eşit işlem ilkesi gereğince her bir ortağa eşit oranda esas sermaye payı verilmesi gerekirken, eşit olmayan sermaye paylarına sahip ortaklara eşit oranda esas sermaye payı verilmesi eşitlik ilkesini ihlal edecektir. KIRCA'ya göre¹⁵⁵ anonim şirketler için getirilen TTK 462/3'te özel bir düzenleme bulunması sebebi ile bu ihlalin yaptırımını butlan iken MOROĞLU'na göre¹⁵⁶ bedelsiz pay alma hakkını bir defalık ihlal eden genel kurul kararları iptal edilebilir kararlar olacaktır. Kanaatimizce TTK 462/3'te yer alan *"Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılamaz ve sınırlandırılmaz; bu haktan vazgeçilemez."* İfadesi ile kastedilen bu haktan iptidaen yani hak somut olarak doğmadan vazgeçilemeyeceğidir. Bu sebeple TTK 447/1-a ve TTK 447/1-b gibi, bu haktan da sürekli vazgeçmeyi öngören esas sözleşme hükmü ile genel kurul kararları batıl iken bu hakkın münferit yani tek seferlik ihlali kararın iptali sonucunu doğuracaktır.

Eşit işlem ilkesi göz önünde bulundurularak hareket edilmesi gereken ortaklara tanınmış bir diğer hak ise rüçhan hakkıdır. Rüçhan hakkı niteliği itibariyle mutlak bir ortaksal hak niteliğinde olmayıp TTK 591'deki şartlarla rüçhan hakkının sınırlandırılabilmesi ya da tamamen kaldırılabilmesi mümkündür.¹⁵⁷ Buna göre rüçhan hakkı sadece genel kurul tarafından ve sermaye artırımını kararı ile sınırlandırılabilir ya da tamamen ortadan kaldırılabilir. Bu sebeple rüçhan hakkının müdürlerce

¹⁵⁴ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.225

¹⁵⁵ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.85

¹⁵⁶ Moroğlu, E., (2017), s.163

¹⁵⁷ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.220

sınırlandırılması ya da tamamen ortadan kaldırılması olanaklı olmadığı gibi genel kurulun her toplantısında bu kararı almak da mümkün değildir.¹⁵⁸ Sadece esas sermaye artırımının yapıldığı toplantıda gündemde bu konuya ilişkin madde olmasa bile rüçhan hakkı doğrudan sermaye artırımıyla bağlantılı olduğu için sınırlandırılabilir. Genel Kurul'un rüçhan hakkının sınırlandırılması ya da tamamen kaldırılması kararı alırken TTK 621/1'de gösterilen yeter sayılarla karar almalıdır. Bu hükme göre oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması ve temsil edilen oyların en az üçte ikisinin rüçhan hakkının kaldırılması veya sınırlandırılması yönünde oy kullanması gerekir.

TTK 591/1' de açıkça bu hakkın hangi şartlar altında sınırlandırılacağı veya tamamen kaldırılacağı düzenlenmekle birlikte TTK 591/2 son cümle ile sınırlandırma veya kaldırma yolu ile kimsenin haklı görülemeyecek şekilde yararlandırılması ya da kayba uğratılmasının mümkün olmadığı altı çizilmiştir. Bu hüküm aslında limited şirketlere hakim eşit işlem ilkesinin özel bir görünümüdür.¹⁵⁹ Haklı sebepler olmaksızın rüçhan hakkının sınırlandırılarak ya da kaldırılarak ihlal edilmesi, sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararına karşı iptal davası açılmasına neden olabilir. Yargıtay'ın anonim şirketlere ilişkin bir kararında¹⁶⁰ rüçhan hakkını ihlal eden genel kurul kararlarının batıl olmadığı iptal edilebilir kararlar olduğu belirtilmiştir.

Eşitlik ilkesine sürekli aykırılık oluşturan ya da bu ilkeyi kısmen ya da tamamen kaldırmaya yönelik kararlar ise iptal edilebilir değil batıl olacaktır. Aynı şekilde esas sözleşmeye konulacak bir hükümle eşit işlem ilkesinin bütün veya bazı ortaklar için kaldırılması da olanaklı değildir.¹⁶¹ Esas sözleşmeye bu şekilde bir hüküm konulması hakkında alınmış bir genel kurul kararı da ortağın, ortaklık hakkının özü ihlal edildiğinden batıl olacaktır.¹⁶² Böyle bir ihlal yalnızca şu anki ortakların değil gelecekteki şirket ortaklarının da çıkarlarının ihlali sonucu doğurduğundan TTK 447/1-c'ye aykırılık teşkil edecektir.

¹⁵⁸ Şener, O.H. Ortaklıklar Hukuku (2019), s.588

¹⁵⁹ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.222

¹⁶⁰ Yargıtay 11. H.D., 18.02.2016 tarihli ve 2015/5672 E., 2016/1675 K. Sayılı karar www.karararama.yargitay.gov.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2023)

¹⁶¹ TTK 357 gerekçesi; "İlke bütünü ile ve her hal için kaldırılamaz"

¹⁶² Moroğlu, E., (2017), s.241; Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.86

BÖLÜM 4: KANUNA AYKIRI GENEL KURUL KARARININ İPTALİ VE İPTALİN GENEL OLARAK HUKUKİ SONUÇLARI

4.1. İptal Davası Açabilecekler

4.1.1 Limited Şirket Ortakları

TTK 622 göndermesiyle uygulanacak TTK 446 hükmünün limited şirketlerde iptal davası açabilecek kişiler bakımından karşılığı şirket ortakları ve müdürler olacaktır. Butlan ve yokluktan farklı olarak bu kişiler dışında kalan -örneğin şirket alacaklısı gibi- bir kişinin hukuki yararı bulunsa dahi açmış olduğu dava reddedilecektir.¹⁶³

Limited şirketlerde her ortağın iptal davası açma hakkı ortakların vazgeçilemez nitelikteki haklarından biri olmasının yanında, ortakların sahip olduğu esas sermaye payı da önem arz etmemektedir. TTK 619'a göre oy hakkı olmayan ya da oy kullanması yasak olan ortaklar dahi iptal davası açabilmektedir. Ortaklara kanunen tanınmış ve çoğunluğun almış olduğu hukuka aykırı kararlara karşı kendilerini savunma imkanı veren iptal davası hakkından ancak ve ancak iptal davası hakkı doğduktan sonra vazgeçilebilir. Ortaklık sözleşmesi ile bu hakkın sınırlandırılması söz konusu olmadığı gibi, iptal davası hakkının kullanılmayacağına ilişkin bir genel kurul kararı da batıl olacaktır.

Ortaklardan birinin anonim veya bir başka limited şirket olması halinde ise iptal davası açmaya yetkili olan tüzel kişinin kendisi olup, iptal davası açma hakkı temsile yetkili organları tarafından kullanılır.¹⁶⁴ Bu sebeple tüzel kişi ortaklarının, pay sahiplerinin veya üyelerinin dava açma hakkı yoktur.

Bir ortağın, payını bir başka kişiye devretmesi halinde gerek açacağı gerekse devirden önce olduğu davada taraf sıfatını kaybetmiş olacaktır. Bu sebeple açtığı ya da açacağı iptal davası sıfat yokluğundan reddedilecektir. Payı devralan yeni ortak bakımından

¹⁶³ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.619; Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.175, Moroğlu, E., (2017), s.264

¹⁶⁴ Moroğlu, E., (2017), s.266

ise açılmış bir davaya devam edip edemeyeceği ve eğer herhangi bir dava açılmamış ise yeni ortağın iptal davası açıp açamayacağı sorunu doğmaktadır. Öğretide; bu durumda iptal davası açma hakkının pay sahipliği sıfatına bağlı olması gerekçesi ile HMK 125/2’de yer alan hükmün uygulanamayacağı ve bu sebeple yeni pay sahibinin eski pay sahibi tarafından açılmış iptal davasına devam edemeyeceği ve yine genel kurul kararı alınırken pay sahibi sıfatı bulunmadığından yeni bir iptal davası da açamayacağı görüşünde olan yazarların¹⁶⁵ aksine ŞENER payları devralan ortağın iptal davası açma hakkı kazanacağını ve mevcut iptal davasına katılabileceğini söylemektedir. Yargıtay da anonim şirketler için vermiş olduğu kararlarda iptal davası açma hakkının payı devralana geçmeyeceği görüşünde¹⁶⁶ iken; devralan pay sahibinin eski pay sahibinin açmış olduğu iptal davasına devam edebileceğini pay sahibinin taraf sıfatının bulunup bulunmadığını tartışmadan ve payların tamamının devrolduğu üçüncü kişinin eski pay sahibi davacının yerine geçtiğini örtülü bir şekilde kabul etmiştir.¹⁶⁷

Paya birden fazla kişinin aynı anda malik olması durumunda iptal davası açılabilmesi için pay sahiplerinin bir temsilci atamaları gerekmektedir.

Ortağın payı üzerinde intifa hakkı bulunması halinde ise iptal davası açma hakkına intifa hakkı sahibi de haiz olacaktır. Bu durumda pay üzerinde kuru mülkiyet hakkı bulunan pay sahibi ve intifa hakkı sahibi münferiden dava açma yetkileri bulunduğundan ihtiyari dava arkadaşı olacaklardır. Yargıtay da genel kurula katılma ve oy hakkına sahip olan intifa hakkı sahibinin iptal davası açabileceği görüşündedir.

¹⁶⁸ Hatta daha eski tarihli bir kararında¹⁶⁹ pay üzerinde kısmi intifa hakkı bulunması

¹⁶⁵ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.177; Moroğlu, E., (2017), s.267-268

¹⁶⁶ Y. 11. HD, 09.11.1983, E. 1983/4878, K. 1983/4923. Anılan karar ve bu yönde daha fazla karara ait künye bilgileri için bkz. Moroğlu, E., (2017), s. 262

¹⁶⁷ 11 HD. 31.03.1997 Tarih, 1997/1902 Esas 1997/2319 Karar sayılı bozma kararı ve 20.06.2000 Tarih, 2000/4091 Esas, 2000/5709 Karar sayılı yayımlanmamış kararları için bkz. KENDİGELEN A. İptal Davası Açma ve Pay Sahipliği Sıfatının Cüz’i Halefiyet Sonucu Değişmesi, Prof. Dr. Hayri Domanic’ e 80. Yaş Günü Armağanı, s.315 vd aktaran Moroğlu, E., (2017), s.268

¹⁶⁸ Yargıtay 11. H.D., 29.04.2003 tarihli ve 2002/12676 E., 2003/4234 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 07.10.2022).

¹⁶⁹ Yargıtay 11. H.D., 28.05.1981 tarihli ve 1981/2243 E., 1981/2678 K. sayılı kararında; pay üzerinde intifa hakkı tesis edilmesi halinde intifa hakkı sahiplerinin genel kurul toplantısına katılma ve şartları varsa bu kararlara karşı iptal davası açma hakkı olduğunu belirtmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 07.10.2022).

halinde dahi iptal davasını sadece intifa hakkı sahibinin açabileceğine karar verilmiştir. Aynı kararın karşı oy yazısında ise iptal davası hakkının açıkça pay sahibine tanındığı, intifa hakkı sahibinin hukuki yararı bulunduğunu ve diğer dava şartlarını yerine getirmiş olması şartıyla iptal davası açabileceği savunulmuştur. Bu şekilde üzerinde intifa hakkı bulunan bir payda hem kuru mülkiyet hakkı sahibi hem de intifa hakkı sahibinin çıkarları bulunduğundan her ikisinin de dava açabileceğinin kabulü görüşüne¹⁷⁰ katılmaktayız.

Pay üzerinde rehin hakkı bulunması halinde ise; rehin hakkı, sahibine sadece rehinli payı paraya çevirme hakkı verdiği için, rehinli alacaklı iptal davası açma hakkına haiz değildir.

4.1.1.1. Genel Kurul Toplantısına Katılan Ortakların Dava Açabilme Koşulları

TTK 622 göndermesi ile limited şirketler için de uygulama alanı bulan TTK 446 1/a'da ilk olarak *“toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçiren”* pay sahiplerinin iptal davası açabileceği düzenlenmiştir. Bu hükme göre *“karara olumsuz oy vermek”* ve *“muhalefetini tutanağa geçirmek”* birlikte aranan şartlardır. Yargıtay uygulamasında da bu iki şart dava şartı olarak aranmaktadır.¹⁷¹ Somut olayda davacı, genel kurul kararına karşı red oyu kullandığı halde muhalefet şerhini genel kurul tutanağına geçirmediği için dava şartı yokluğu nedeniyle yerel mahkeme kararı Yargıtay tarafından bozulmuştur.¹⁷²

Genel kurul kararı alınırken olumlu oy kullanan ortakların TTK 446/1-a'ya göre iptal davası açması mümkün değildir. Olumlu oy kullanmış olan ortak irade bozukluğu sebebiyle oy kullanma işleminin iptalini TBK hükümlerine göre sağlarsa iptal davası açabileceği öne sürülmektedir.¹⁷³ Olumlu oy kullanmış ya da oy kullanma işlemi

¹⁷⁰ Moroğlu, E., (2017), s.272

¹⁷¹ Yargıtay 11. H.D., 26.12.2008 tarihli ve 2007/9683 E., 2008/14422 K. sayılı kararında; Genel kurul kararın iptali davasında dava şartı olarak; davacının genel kurulda hazır bulunması, iptali istenene karar muhalif kalıp bu hususu zapta geçirmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öyle ki yargılamanın her aşamasında bu hususun mahkemece kendiliğinden nazara alınması gerektiği de vurgulanmıştır. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 07.10.2022).

¹⁷² Yargıtay 11. H.D., 20.11.2001 tarihli ve 2001/6860 E., 2001/9182 K. sayılı kararında; genel kurul kararının iptalini talep eden davacın salt karara muhalif kalmasını yeterli görmemiş, bilahare bu hususun tutanak altına alınmış olması gerektiğini belirtmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 07.10.2022).

¹⁷³ Moroğlu, E., (2017), s.349 vd.; Üçışık G. ve Çelik A., (2013), s.353 vd.

sırasında çekimser kalmış ortakların muhalefetlerini tutanağa geçirmeleri olanaklı değildir. Herhangi bir şekilde gözden kaçırılarak muhalefet şerhi düşmüş olsalar bile olumsuz oy kullanmamış olmaları sebebiyle iptal davası açamayacaklardır.¹⁷⁴

Genel kurulda birden çok karar alındığı takdirde ortak sadece olumsuz oy kullandığını kararların iptalini talep edebilecektir. Genel kurul toplantısı sırasında yapılan görüşmelerde ilgili öneriye karşı olduğunu belirtip olumsuz oy kullanmış olsa dahi hiçbir ortak muhalefetini toplantı tutanağına geçirtmediği sürece iptal davası açamayacaktır.¹⁷⁵ Muhalefetin toplantı tutanağına geçirilmesi bakımından kanunda şekle ilişkin bir kural getirilmediği gibi Yargıtay uygulaması da bu yöndedir. Yargıtay toplantı tutanağı haricinde muhalefetin ayrı bir dilekçe ile verilmesini de kabul etmektedir.¹⁷⁶ Toplantı başkanının talep edilmesine rağmen haksız bir şekilde muhalefeti tutanağa geçmemesi halinde ise olumsuz oy kullanan ortak bu durumu ispatlayarak iptal davası açabilecektir.¹⁷⁷

Muhalefetin tutanağa geçirilmesi ya da ayrı bir dilekçe ile verilmesi noktasında ayrıca önem arz eden bir başka husus muhalefetin karar alındıktan sonra verilmesi zorunluluğudur. Karar alınmadan önce verilecek bir muhalefet geçerli olmayacağı gibi peşinen verilmiş bu muhalefetle iptal davası açmak da mümkün olmayacaktır.¹⁷⁸ Yargıtayın birçok kararında da aynı hususa işaret edilerek bu görüş, “*karara peşinen muhalefet olmaz*” şeklinde ifade edilmektedir.¹⁷⁹ Buna göre; oylama öncesi yapılan

¹⁷⁴ Moroğlu, E., (2017), s.277

¹⁷⁵ Yargıtay 11. H.D., 06.02.2014 tarihli ve 2014/818 E., 2014/2043 K. sayılı kararında; genel kurul kararının iptali için davacının oylama öncesi görüşme sırasında itirazlarını dile getirmesini ve ret oyu kullanmasını yeterli görmemiştir. Genel kurul kararının iptalinin talep edilmesi halinde karara ilişkin muhalefetin zapta geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.10.2022).

¹⁷⁶ Yargıtay 11. H.D., 10.07.2013 tarihli ve 2012/15701 E., 2013/14604 K. sayılı kararında; kanun hükmünün açık şekilde belirttiği üzere genel kurulda alınan karara karşı olumsuz oy kullanılmış olması tek başına yeterli değildir. Olumsuz oy kullanan kişinin ayrıca bu hususu bir tutanağa geçmesi yahut ayrı bir dilekçe vermesi gerektiği belirtilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.10.2022).

Ayrıca Yargıtay 11. H.D., 24.04.2013 tarihli ve 2012/3487 E., 2013/8043 K. sayılı kararı.

¹⁷⁷ Moroğlu, E., (2017), s.280; Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.188.

¹⁷⁸ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu (2021), *Ortaklıklar Hukuku I*, N. 741b.

¹⁷⁹ Yargıtay 11. H.D., 10.02.2015 tarihli ve 2014/3906 E., 2015/1627 K. sayılı kararında; genel kurul kararının iptali hususunda olumsuz oy kullanan hak sahibinin; aynı zamanda bu hususu iptali talep edilen karar alındıktan sonra zapta geçirmesi gerektiği vurgulanmış ve bu hususun dairenin kökleşmiş

görüşme sırasında, bir öneriye karşı olunduğunun belirtilmesi, genel kurul sonucu alınan karara muhalif olunduğu anlamına gelmemektedir. Muhalefetin, görüşülen öneriye değil, alınan karara karşı yapılması gerekmektedir.

4.1.1.2. Ortakların Karara Olumsuz Oy Verme ve Muhalefet Şerhi Düşme Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açabilme Hakları

TTK 622 göndermesi ile limited şirketler için de uygulama alanı bulan TTK 446/1-b'ye göre;

“Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

iptal davası açabilirler.

Hükümde sayılan; “çağrının usulüne göre yapılmaması”, “gündemin gereği gibi ilan edilmemesi”, “genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullanması”, “pay sahiplerinin genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmemesi” sayılan hallerin her biri aslında usule ilişkin iptal sebepleridir. Bunlardan birine dayanılarak açılacak bir iptal davasında davacı ortağın kararın ayrıca TTK 445'te sayılan sebeplere aykırı olduğunu iddia ve ispat etmesi gerekmemektedir.¹⁸⁰

Şirket tarafından usulüne uygun şekilde toplantıya çağrılan, gündemin gereği gibi ilan edildiği genel kurul toplantısına katılmayan ortak; genel kurula katılmasına ve oy

bir uygulaması olduğu belirtilmiştir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.10.2022).

¹⁸⁰ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.192; Moroğlu, E., (2017), s.284 Nomer, H.N., (2008), s.167

kullanılmasına haksız olarak izin verilmemesi ve genel kurula yetkisi dışında katılan biri de bulunmaması halinde alınan genel kurul kararlarının iptalini TTK 446/1-a'ya göre de isteyemeyecektir.¹⁸¹ Mahkeme tarafından iptal kararı verilebilmesi için TTK 446/1-b son cümleye göre öncelikle maddede sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olup olmadığı gözetilmelidir.¹⁸²

4.1.2. Müdürler

Limited şirketlerde tek bir müdür bulunması halinde o müdür doğrudan TTK 446/1-c'ye göre iptal davası açabilecektir. Ancak birden fazla müdürün bulunduğu şirketlerde müdürlerin şirketin bir organı olarak dava açabilmesi için TTK 624/3'e göre karar alınması gerekmektedir.¹⁸³

TTK 446/1-d "*Kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa yönetim kurulu üyelerinden her biri*" hükmü limited şirketlerde birden fazla müdür bulunması ve alınan genel kurul kararının bu müdürlerden birinin kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa uygulama alanı bulacak ve o müdür tek başına iptal davası açabilecektir.

4.2. İptal Davasında Davalı

İptal davası şirket tüzel kişiliğine karşı açılır. Davanın, kararı alan genel kurula ya da şirketteki müdürlere veya pay sahiplerine karşı açılması mümkün değildir.

İptal davası şirket ortaklarından biri tarafından açılırsa mahkemede müdürler şirketi temsil edecektir. Ancak davanın müdürler tarafından açılması halinde iki olasılık bulunmaktadır. Müdürlerden biri veya birkaçının açmış olduğu iptal davasının yöneltildiği limited şirkette birden fazla müdür bulunmakta ise diğer müdürlerin temsil yetkisi bulunması kaydıyla şirketi bu davada temsil etmeleri mümkündür. Ancak

¹⁸¹ Yargıtay 11. H.D., 14.02.2000 tarihli ve 1999/9965 E., 2000/1057 K. sayılı kararında; usulüne uygun çağrıya rağmen genel kurula katılmayan ortakların; sadece çağrının usulsüz olduğu yönündeki bir iptal nedenini ileri sürme haklarının mevcut olduğu; bu husus haricinde bir iptal sebebi ileri süremeyecekleri vurgulanmıştır. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 10.10.2022).

¹⁸² Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.631.

¹⁸³ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.631.

bunun haricinde müdürlerin dava açması durumunda şirkete temsil kayyımı atanması gerekmektedir.¹⁸⁴

4.3. İptal Davası Açma Süresi

TTK 622 göndermesiyle uygulanan TTK 445'te yer alan düzenlemeye göre iptal davası karar tarihinden itibaren üç ay içinde açılabilir. Bu süre hak düşürücü süre niteliğindedir.¹⁸⁵ Üç aylık süre genel kurul kararının alındığı tarihten itibaren başlamakla birlikte süre hesabının nasıl yapılacağı hususunda kanunda bir hüküm yer almadığın TBK hükümleri uygulanacaktır. Yargıtay da bir kararında aynı yönde görüş bildirmiştir.¹⁸⁶ TBK 92/3'e göre üç aylık süre kararın alındığı günün üç ay sonra ayın aynı gününe denk gelen günde son bulur; aynı günün bulunmaması halinde ise ayın son günü sürenin dolduğu gün olacaktır. Sürenin son gününün tatile denk gelmesi halinde ise TBK 93'e göre tatil sayılmayan ilk gün sürenin son günü olacaktır.

4.4. Yetkili ve Görevli Mahkeme

İptal davası TTK 445'e göre şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde açılır. Her ne kadar HMK 14/2'nin lafzından şirkete karşı açılacak davaları da kapsayacak bir kesin yetki kuralı bulunduğu çıkarılamasa da Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporunda yer alan;

“ikinci fıkraya göre, özel hukuk tüzel kişilerinin kendi iç ilişkilerine yönelik olmak üzere, örneğin bir üyenin veya ortağın diğer bir üyeye veya ortağa yahut üyenin veya ortağın merkeze karşı açacağı davalar, merkezin bulunduğu yerde açılacaktır. Bu tür davalarda, merkezin bulunduğu yer mahkemesinin yetkisi kesindir.”

¹⁸⁴ Moroğlu, E., (2017), s.296; Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.539.

¹⁸⁵ Moroğlu, E., (2017), s.302; Kırca, Şehirli Çelik, ve Manavgat, (2017), s.215.

¹⁸⁶ Yargıtay 11. H.D., 23.10.1984 tarihli ve 1984/4349 E., 1984/4366 K. sayılı kararı. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.10.2022).

ifadesi ile şirkete karşı açılacak davaların da hükmün kapsamında olduğu açıkça belirtilmiştir.¹⁸⁷ Yetki kuralının kesin yetki olması sebebiyle bu kurala aykırı bir esas sözleşme hükmü ya da genel kurul kararı da HMK 18/1'e göre butlanla batıl olacaktır. Kesin yetki HMK 114'te sayılan dava şartlarından biri olduğundan yokluğunu taraflar her zaman ileri sürebileceği gibi hakim de bu hususu resen dikkate alacaktır.¹⁸⁸

İptal davası bir ticari dava olup TTK 5'te bu davalarda ticaret mahkemelerinin görevli olduğu hükme bağlanmıştır. TTK 445 iptal davasına bakmakla görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğunu tekrar açıkça düzenlenmiştir. İptal davasının açılacağı yerde asliye ticaret mahkemesi bulunmaması halinde yine TTK 5'e göre (asliye ticaret mahkemesi sıfatıyla) asliye hukuk mahkemeleri görevli olacaktır.

4.5. Teminat

TTK 448/3'te yer alan düzenlemeye göre iptal davasında mahkeme, şirketin istemi üzerine muhtemel zararlarına karşı davacıların teminat göstermesine karar verebilir. Gösterilecek teminatın nitelik ve miktarını mahkeme belirler. Kanun hükmünde şirket tarafından teminat talebinde bulunulması gerektiği düzenlendiğinden mahkeme şirket talebi olmadan teminat yatırılmasına karar veremeyecektir. Ancak buradan şirketin istemde bulunması halinde mutlaka teminat kararı vermesi zorunluluğu bulunduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Hakim, teminat yatırılması konusunda takdir yetkisine sahiptir.¹⁸⁹

4.6. İptal Davasının İlanı

TTK 448/1'de yer alan “*Yönetim kurulu iptal veya butlan davasının açıldığını ve duruşma gününü usulüne uygun olarak ilan eder ve şirketin internet sitesine koyar.*”

¹⁸⁷ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/574), s.15 www.tbmm.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.10.2022).

¹⁸⁸ Yargıtay 11. H.D., 08.11.2004 tarihli ve 2004/1667 E., 2004/10961 K. sayılı kararında; Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 15.10.2022).

¹⁸⁹ Yargıtay 11. H.D., 16.03.1982 tarihli ve 1982/760 E., 1982/1097 K. sayılı kararında; teminat hususunda hakimin takdir yetkinini mevcut olduğu, dolayısıyla teminat zorunluluğunun bulunmadığı, teminata karar verilmesi halinde ise davacının dava hakkının kullanılmasına da riayet edilerek aynı zamandan genel kurul kararının önem ve mahiyetinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmektedir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 17.10.2022).

hükmü; bir limited şirket genel kurul kararına karşı iptal davası açılması halinde, davanın açıldığını ve davanın duruşma gününü müdürlerin ilan etmesi şeklinde uygulanacaktır. İptal davasının açıldığına dair ilan yükümlülükleri müdürlere ait olduğundan dava müdürler tarafından açılrsa dahi ilanını yine müdürler yapacaktır.¹⁹⁰ İptal davasının ilanı mecburiyetinde iptal davasının kim tarafından ve hangi sıfatla açıldığı önem arz etmediği gibi, genel kurulda alınan kararlara karşı açılan her bir davanın ilanı da zorunludur.¹⁹¹ Kanunda ilanın yapılmaması halinde yaptırımın ne olacağına ilişkin bir kural yer almamaktadır. Ancak ilanın eksik ya da hiç yapılmaması halinde zarar görenler tarafından ilan yükümlülüğü bulunanlara karşı tazminat davası açabileceklerdir.¹⁹²

4.7. Kararın Yürütülmesinin Geri Bırakılması

Genel kurul kararları iptal edilinceye kadar geçerliliğini sürdürdüğünden iptali istenen kararın müdürler tarafından uygulanmış olması, iptal kararı kesinleşinceye kadar davacı taraf ve özellikle şirket için telafisi zor zararlar doğurabilir.¹⁹³ Yine TTK 622 göndermesiyle limited şirketlere de uygulanacak TTK 449'a göre genel kurul kararı aleyhine iptal veya butlan davası açıldığı takdirde mahkeme, müdürlerin görüşünü aldıktan sonra, dava konusu kararın yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verebilir. Mahkemece bu kararın verilebilmesi için kanunda şart koşulduğu üzere müdürlerin dinlenmesi ya da bu konuda yazılı görüşlerinin alınması zorunludur.¹⁹⁴

¹⁹⁰ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.542.

¹⁹¹ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.236.

¹⁹² Moroğlu, E., (2017), s.316

¹⁹³ Yargıtay 11. H.D., 06.12.2004 tarihli ve 2004/13585 E., 2004/11983 K. sayılı kararında; iptali talep edilen genel kurul kararlar, baştan itibaren hükümsüz olmadıklarından iptaline karar verilinceye kadar hüküm ve sonuçlarını doğurmaya devam ederler. Genel kurul kararına dayanılarak yapılan işlemler de söz konusu genel kurul kararı iptal edilinceye kadar geçerlidir. İptal davasının açılmış olması; bu kararların uygulanmasını engellemeyecektir. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 17.10.2022).

¹⁹⁴ Moroğlu, E., (2017), s.323; Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), s.361; aynı yönde Yargıtay 11. H.D., 09.09.2013 tarihli ve 2013/10626 E., 2013/15144 K. sayılı kararında; Genel kurul kararının iptali ile birlikte yürütülmesinin durdurulmasına ilişkin talebe yönelik olarak; ihtiyati tedbir isteminin şirket yönetim kurulu üyeleri dinlenmeden reddedilmesini hukuka aykırı bulmuş ve bozma sebebi olarak görmüştür. Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 17.10.2022).

4.8. Davaların Birleştirilerek Görülmesi Mecburiyeti

TTK 448/2’de yer alan düzenlenemeye göre; iptal davasında üç aylık hak düşürücü sürenin sona ermesinden önce duruşmaya başlanamaz. Birden fazla iptal davası açıldığı takdirde davalar birleştirilerek görülür. Hükümde düzenlenen davaların birleştirilerek görülmesi mecburiyeti aynı genel kurul kararlarına karşı açılan iptal davaları için geçerli olacaktır. Kanun koyucu aynı genel kurul kararına karşı açılan davalar için HMK 166/4’te aranan bağlantı şartını baştan kabul etmiş, birleştirme kararı verecek mahkemenin inceleme yapmasına gerek kalmamıştır.¹⁹⁵ Bu mecburiyet ile aynı genel kurul kararına karşı açılan iptal davaları için farklı mahkemelerden farklı kararlar çıkması ihtimalinin önüne geçilmek istenmiştir.¹⁹⁶

4.9. İptal Davasının Sonuçları

4.9.1. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükümün Etkisi

4.9.1.1. İptal Hükümünün Ortaklar ve Organlar Bakımından Etkisi

Bir genel kurul kararı ile ortaya çıkan hukuki bir durumun ortadan kaldırılması talebiyle açılan iptal davası bozucu inşai nitelikte bir dava olduğundan, mahkemenin vereceği iptal kararı da inşai bozucu bir karardır. İnşai davalarda inşai sonuç hükmün şekli anlamda kesinleşmesi ile doğar.¹⁹⁷

TTK 450’ye göre genel kurul kararlarının iptaline dair kesin hüküm davanın tarafı olup olmadıkları fark etmeksizin bütün pay sahipleri ve dolayısıyla yönetim kurulu hakkında da hüküm ifade eder.¹⁹⁸ TTK 622 göndermesiyle limited şirketler için de

¹⁹⁵ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.247.

¹⁹⁶ Şener, O.H., (2017), *Limited Ortaklıklar Hukuku*, s.637.

¹⁹⁷ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.258.

¹⁹⁸ Yargıtay T.D., 10.10.1968 tarihli, 1967/905 E., 1968/5185 K. sayılı kararında;

“... Genel kurul kararının iptaline ilişkin ilam ancak kesinleştikten sonra bütün pay sahipleri hakkında hüküm ifade eder. Buna göre, ilamın kesinleşmesine kadar, ilgili ortaklar kararın iptalinden mütevellit alacak haklarını ileri süremeyecekleri gibi, şirketi temsil eden yönetim kurulunun da ileri sürülen alacak bakımından temerrüdü söz konusu edilemez...” (Moroğlu, E., ve Kendigelen A., (2014), *İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*, 10. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.353.

uygulanacak olan TTK 450, yönetim kurulu yerine müdürler için hüküm ifade edecektir. TTK'da yer alan bu düzenleme aslında HMK 303/3'e aykırılık teşkil etmektedir. "Kesin hüküm" başlıklı HMK 303/3'e göre kesin hüküm yalnızca davanın tarafları ve tarafların küllî halefleri hakkında geçerlidir. Bu düzenlemenin aksine TTK ile kişi yönünden kapsamın genişletilmesinin sebebinin hukuki güvenlik ve hukuki belirlilik ilkeleri olduğu ifade edilmektedir.¹⁹⁹

4.9.1.2. İptal Hükümünün Geçmişe Etkili Oluşu

TTK 450'de iptal hükmünün hangi andan itibaren etkili olacağı açıkça düzenlenmemiştir. İptal hükmü kesinleşinceye kadar iptali istenilen genel kurul kararı geçerliliğini korur, hüküm kesinleştikten sonra söz konusu genel kurul kararı geçmişe etkili olarak ortadan kalkmış olur.²⁰⁰ Bu geçmişe etki şirketin iç ilişkilerinde ve şirket ile üçüncü kişiler arasındaki hukuki ilişkilerde söz konusu olacaktır.²⁰¹

4.9.2. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükümün Etkisi

İptal talebinin reddi halinde; iptal kararından farklı olarak, verilen hüküm sadece HMK 303/3'e göre davanın taraflarını ve küllî haleflerini bağlar. Bu nedenle aynı genel kurul kararının iptali için dava açabilecek kişiler tarafından ayrıca yeni bir dava açılabileceği düşünülebilirse de daha önce bahsetmiş olduğumuz "açılan birden fazla iptal davasının birleştirilerek görülmesi zorunluluğu" ve "üç aylık hak düşürücü süre sona ermeden duruşmaya başlanamaması" karşısında bu ihtimalin gerçekleşmesi mümkün gözükmemektedir.²⁰² İptal davasının reddine ilişkin hüküm mevcut hukuki

¹⁹⁹ Moroğlu, E., (2017), s.341

²⁰⁰ Bahtiyar, M., (2020), s.214; Bilgili, F. Ve Demirkapı, E., (2020), s.361; Moroğlu, E., (2017), s.34. YHGK., 02.04.2014 tarihli ve 2013/1048 E., 2014/430 K. sayılı kararında;

"...İptali gereken kararlar, baştan itibaren geçersiz olmadıklarından, iptal edilinceye kadar geçerli bir kararın hüküm ve sonuçlarını doğururlar..." Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 21.10.2022).

Yargıtay 11. H.D., 22.03.1985 tarihli, 1985/1464 E., 1985/1630 K. sayılı kararında;

"...Genel kurul kararının iptaline dair dava açılması iptali istenen kararın geçerliliğini kural olarak etkilemez. Karar iptal edilinceye kadar geçerliliğini muhafaza eder..." Moroğlu, E., ve Kendigelen A., (2014), s. 353.

²⁰¹ Moroğlu, E., (2017), s.342

²⁰² Dalay Ülgen, B., (1993), s.214; Moroğlu, E., (2017), s.340.

durumda bir değişiklik yaratmadığından tespit hükmü niteliğindedir, inşai niteliği haiz değildir.²⁰³

4.9.3. İptal Kararının Ticaret Siciline Tescili ve İlanı

TTK 450'ye göre yönetim kurulu kesinleşmiş iptal kararının bir suretini derhâl ticaret siciline tescil ettirmek ve internet sitesine koymak zorundadır.²⁰⁴ Hükmün lafzında ticaret siciline tescil edilecek kesinleşmiş iptal kararının ilanından bahsedilmemiş, sadece internet sitesine koyma zorunluluğu getirilmiştir. Bu nedenle kesinleşmiş iptal kararının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ya da esas sözleşmede öngörülen diğer ilan araçları ile ilan edilmesi zorunlu değildir.

Limited şirketlerde bu sorumluluk müdürlere aittir. Tescilin gereken şekilde yapılmaması halinde müdür ya da müdürler şirketin, pay sahiplerinin ve şirket alacaklılarının doğabilecek zararlarından sorumlu olacaktır.

4.9.4. Kötü Niyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu

TTK 451'e göre "Genel kurulun kararına karşı, kötüniyetle iptal veya butlan davası açıldığı takdirde, davacılar bu sebeple şirketin uğradığı zararlardan müteselsilen sorumludurlar." Davacının bu hükmü göre sorumlu tutulabilmesi için davasının reddedilmiş olması ve davayı açarken kötü niyetle hareket etmiş olmalıdır. Bir iptal sebebi bulunmadığı açık olduğu halde sırf şirket zarar vermek amacıyla açılan bir davada davacının davayı kötü niyetle açtığı söylenebilecektir.²⁰⁵ Kötü niyetle hareket etmek kastının kanıtlanması çok zor olması ve TBK 49 anlamında sorumluluğa başvurma imkanı bulunması sebepleriyle TTK 451 hükmünün uygulanma kabiliyeti bulunmadığı dile getirilmektedir.²⁰⁶

²⁰³ Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.255.

²⁰⁴ TTK 450'deki hükümde yer alan "derhal" ifadesi sebebiyle TTK 32'de tescil için öngörülmüş olan on beş günlük sürenin burada uygulanması mümkün değildir. Bu hükümde aksine hüküm haller saklı tutulmuş olup, TTK 450 bu hükümlerden biridir. Moroğlu, E., (2017), s.347)

²⁰⁵ Moroğlu, E., (2017), s.338

²⁰⁶ Moroğlu, E., (2017), s.338; Kırca, Şehirali Çelik, ve Manavgat, (2017), s.264

BÖLÜM 5: SONUÇ

Çalışmamızda limited şirket genel kurul kararlarının iptal sebebi olarak kanuna aykırılık incelenmiştir. TTK 445’te yer alan “kanun” tabirinden yetkili organlar tarafından getirilmiş ve halen yürürlükte olan yazılı hukuk kurallarının tamamı anlaşılması gerekmekte ve söz konusu hükümde herhangi bir sınırlama getirilmemesi sebebiyle yazılı hukuk kuralının hukukun hangi alanı ile ilgili olduğunun da önemi bulunmamaktadır.

Genel kurul kararının butlan ve iptaline neden olan kanuna aykırılık hallerinin ayrımı noktasında emredici hukuk kuralları ile tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarından oluşan yedek hukuk kuralları ayrımı önem arz etmektedir. Yargıtay içtihatlarında emredici hukuk kurallarının ihlalinin butlan, tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarının ihlalinin ise iptal edilebilirlik yaptırımına tabii olduğunu belirten kararlar çoğunluktadır. İptalin daha çok pay sahiplerinin menfaatlerini koruyan tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kurallarına aykırılık halinde uygulanacağı ve emredici hükümlere aykırılığın butlana sebep olacağı görüşü korunmuştur. Kanaatimizce Yargıtay içtihatlarının çizmiş olduğu bu net ayrımın kabulü, butlanın istisnailiği ilkesine uygun düşmemekte ve her emredici hükme aykırılığın butlan gibi ağır bir yaptırımla karşılaşması hukuk güvenliğini sarsıcı niteliktedir.

Fikrimizce; emredici hukuk kurallarına aykırılık halinde, mutlak emredici ve nispi emredici ayrımından yararlanarak butlan ve iptal arasındaki sınırın belirlenmelidir. Buna göre; genel kurul kararının konusu bakımından mutlak emredici hukuk kurallarına aykırı olan ya da nispi emredici hukuk kurallarını kısmen veya tamamen değiştirilmesi ya da kaldırılmasını öngörmesi halinde butlan, nispi emredici hukuk kurallarını sürekli olmayacak şekilde ihlal etmesi halinde ise iptal yaptırımı uygulanmalıdır. Tamamlayıcı ve yorumlayıcı hukuk kuralları ise; taraf iradeleri ile değiştirilebilen ve genellikle taraflarca öngörülmemiş boşlukları dolduran ya da taraflarca kararlaştırılmış ancak anlamı belirsiz hususların anlamını açıklayan hukuk kuralları olmaları sebebiyle bu hükümlere aykırılık halinde genel kurul kararlarının iptali talep edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Atasoy, K. (2020) *Sözleşme Özgürlüğünün Kamu Düzenine Aykırılık Sınırı*. 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Atila Yörük, A.Y. (2017) *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarında Yokluk ve Butlan*. İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16 (2), ss.207-223.
- Akbay D. (2010) *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları*. 1. Baskı. İstanbul: Vedat Yayıncılık.
- Altaş, S.,(2017), *Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler*. 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aydın, G. (2022) *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı ve İptali*. Bursa Barosu Dergisi, C.47 (119), ss.66-76.
- Bilgili, F. Ve Demirkapı, E. (2020) *Şirketler Hukuku Dersleri*. 7. Baskı. Bursa: Dora Yayınları.
- Bahtiyar, M. (2020) *Ortaklıklar Hukuku*. 14. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları.
- Çağlar, H. (2010) *Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması*. 1. Baskı. Ankara: Turhan Kitapevi.
- Çalışkan, M. (2019) *Anonim Şirketlerde Genel Kurul*. 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çamoğlu, E. (2014) *Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararının İptalinde Etki Kuralı, Yaklaşım Dergisi*. S.260 (8), ss.217-223.
- Çamoğlu, E. (2020) *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*. 1. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Çebi, H. (2019) *Limited Şirketler Hukuku*. 1. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi
- Dalay Ülgen, B. (1993) *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararının İptali*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ercoşkun Şenol, H.K. (2016) *Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü Ve Bunun Genel Sınırı: TBK M. 27*. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası C.74 (2).
- Eren, F. (2015) *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 18. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Eren, F. (1975) *Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi*. Ankara Hukuk Fakültesi Yayınları No.361.

- Güngör, S. (2010) *Anonim Şirketlerde Menfi Genel Kurul Kararlarının İptali*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gözler, K. (2018) *Türk Anayasa Hukuku*. 2. Baskı. Bursa: Ekin Basım.
- Hatemi, H. Ve Kalkan Oğuztürk, B. (2014) *Kişiler Hukuku*. 1. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Karauz, A. K. (2013) *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Butlanı*. Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10 (2), ss.77-100.
- Karasu, R. (2015) *Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi*. 2. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kılıçoğlu, A. (2010) *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 14. Baskı. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kırca, İ., Şehirli Çelik F.H., ve Manavgat Ç. (2017) *Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. 2. Baskı. Ankara: Sözkese Matbaacılık.
- Korkut, Ö. (2012) *6102 Sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı*. 1. Baskı. Adana: Karahan Kitapevi.
- Moroğlu, E. (2017) *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. 8. Baskı. İstanbul: On iki levha Yayıncılık.
- Moroğlu, E., ve Kendigelen A. (2014) *İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*. 10. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Nomer, H.N. (2008) *Kişiler Birliklerinde Genel Kurul Geçersizliğine İlişkin Esaslar*. 1. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları.
- Oğuzman, M.K. ve Barlas, N. (2015) *Medeni Hukuk*. 21. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Oğuzman, M.K. ve Öz, M.T. (2014), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1*. 12. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Tekinalp, Ü. Ve Çamoğlu, E. (2021) *Ortaklıklar Hukuku I*. 15. Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Tekinalp Ü. ve Çamoğlu, E. (2019) *Ortaklıklar Hukuku II*. 14.Baskı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Pulaşlı, H., (2013) *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı Ve Müeyyidesi*. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.XVII (1-2), ss.335-346.
- Pulaşlı, H. (2020) *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. 6. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Reisoğlu, S. (2014) *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 25. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları.

- Şener, O.H. (2019) *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*. 4. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şener, O.H. (2017) *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Tunç, M. (2021) *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Yok Hükmünde Olması ve Buna Bağlanan Sonuçlar*. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16 (197).
- Üçışık G. ve Çelik A. (2013) *Anonim Ortaklıklar Hukuku*. 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yargıtay Kararları, Kazancı, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.kazanci.com>
- Yargıtay Kararları, Lexpera , [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.lexpera.com.tr>
- Yargıtay Kararları, Legalbank, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.legalbank.com.tr>
- Yargıtay Kararları, Erişim Adresi: karararama.yargitay.gov.tr
- Yiğit, İ. (2018) *Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu 2017 Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. On İki Levha Yayıncılık.
- Zengin, İ.Ç. (2020) *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Yeter Sayılar*. 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- 6098 sayılı *Türk Borçlar Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27836, 11 Ocak 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr
- 6102 sayılı *Türk Ticaret Kanunu*, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27846, 14 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr